

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXIX Sausis - January 26, 1984 Nr. 4

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Santykiai su sovietais

Prezidento ir jo oponentų pasiklausius

Vytautas Meškauskas

Sia tema mes jau dažnai rašėm ir rašysim, nes tai turi daug reikšmės mūsų visų likimui. Pirmą kartą pasaulio istorijoje abu kraštai - JAV ir Sovietija - turi galimybę vienas kitą totaliai sunaikinti. Nors ta galimybė jau senokai egzistuoja, bet tik Reagano administracijai apsisprendus nenusileisti sovietų pastangom ne tik pasivyti, bet ir aplenkti JAV-bes kariniai, ižiūrėtas to pavojaus realumas ir tolimes-

nio ginklavimosi beprasmiškumas, jei jau dabar užtenka priemonių prieš sunaikinimui. Platesnes diskusijas tuo klausimu paskatino ir ateinan tieji rinkimai. Varžovai į prezidento postą negalėjo praleisti susidariusios progos valdantį prezidentą pristatyti kaip 'karo kurstytoją' ir, ekonomikai gerėjant, 'branduolinio karo' klausimą laikyti svarbiausiu jų rinkiminėje kampanijoje Reaganą paleisti į pensiją.

Tai privertė ir Reaganą aiškiau bei taikingiau pasisakyti apie santykius su sovietais. Sakome 'taikingiau', nes iki šiol jis nesivaržė pasakyti savo nuomonės apie sovietus, nepridėdamas savaime aiškaus fakto, kad esamoje situacijoje nėra kitos išeities, kaip tik su jais iki tam tikro laipsnio bendrauti jei ne dėl ko kito, tai bent branduolinio karo išvengimui!

Prezidentas to paryškiniui pasirinko pereitą pirmadienį, kaip tik po visų aštuonių demokratinių pretendentių bendro pasirodymo per TV. Kaip reikėjo tikėtis, pasirodymas iš tikro buvo pradėtas branduolinio karo grėsmės akcentavimu ir pasiūlymais ją sumažinti. Kaip pirmas žings-

(Nukelta į 2 psl.)

PADIDINTAS LIETUVOS PASIUNTINYBES PERSONALAS WASHINGTONE

Tikslu padidinti Lietuvybės Pasiuntinybės personalą Washington, Lietuvos Diplomatijos Sefas Ministras Stasys Lozoraitis 1983.XI.1 d. raštu paskyrė Stasį LOROZORAITĮ, jr Lietuvos Pasiuntinybės Washington patarėju.

Tuo reikalu visi formalumai Valstybės Departament atlikti.

Velionis Lietuvos Diplomatijos Sefas kitu savo 1983.XI.1 dienos raštu yra pavedęs S. Lozoraičiui, jr. ir toliau eiti Lietuvos atstovo pareigas prie Sv. Sosto.

Pianistas Andrius Kuprevičius ir sol. Gina Capkauskienė, kurių koncertas įvyko Clevelande š.m. sausio 14 dieną. J. Velykio nuotr.

Koncertas, kuris buvo ta ilgai lauktoji žiemos atgaiva

Vytautas Matulionis

Kai žiemai ipusėjus šaltis pradeda gnaibyti nosis ir gelti kaulus, apninka žmones ilgės kokios nors atgaivos, kuri pragiedrintų dienų vienodumą, primintų ateinantį pavasarį ir suteiktų vidinės šilumos. Tokios šilumos ir pavasariško džiaugsmo patyrė tie, kurie šalčio nepabūgę 1984.I.14 atsilankė į JAV LB Ohio Apygardos rengtą koloratūrinio sopranos Ginos Capkauskienės ir pianisto Andriaus Kuprevičiaus koncertą Dievo Motinos parapijos salėje, Clevelande. Gaila, kad klausytojų buvo mažoka.

Koncerto rengėjus tenka pagirti už susilaikymą nuo 'tradicinių' įprastų ir nesibai giančių 'priedų', žalojančių mūsų kultūrinius renginius. Ginos Capkauskienės plokštelės aptarimas (J. Stempužis) buvo taiklus ir neišblaškas koncerto įvadas. O koncerto pabaigoje padėka menininkams buvo tiesiog neįtikėtina (bet sveikintinai!) trumpa. Tai jau pažanga!

KONCERTOMENININKAI

ANDRIUS KUPREVIČIUS
Tai profesionalas pianistas, muzikas ir menininkas, seniai nugalėjęs visas piano technikos painiavas. Pianas jam yra lyg jo paties kūno tęsinys. Jo skambinimas toli prašoka grynai fizinius piano reikalavimus, yra smulkmeniškai apskaičiuotas ir pagrįstas nepaprastu susikaupimu. Jo pasirinktuose dalykuose - 'Preliudai ir Variacijos', 'Bėkit, bareliai' (M.K. Ciurlionio), 'Lėtas valsas ir 'Atspindžiai vandenyje' (Cl. Debussy), 'Nok-

tiurnas' ir 'Scherzo No. 2' (Fr. Chopin) - tos jo skambinimo savybės bei stiprybės ir atspindėjo. Kaip akompaniatorius, savo jautrumu solistės mintims, jis buvo labai geras. Turint galvoje, kad šis iškilus pianistas turi sukaupęs milžinišką repertuarą, norėtusi, kad tas repertuaras daugiau įvairuotų ir koncertinėje scenoje.

GINA CAPKAUSKIENĖ.
Elegantiškai pasipuošusi kanadietė viešnia koncerto programą pradėjo keturiomis lietuvių kompozitorių dainomis: 'Dainos gimimas' (B. Budriūno), 'Mergaitė' (J. Stankūno), 'Vandens malūnėliai' (A. Stankėvičiaus) ir 'Gintarėlis' (G. Gudauskienės). Siam klausytojui, tiek šios dainos, tiek pati dainininkė buvo girdimos pir-

mą kartą. Dainos, bendrai paėmus, lyrinio pobūdžio su keletu dramatiškesnių akcentų, atliepančių lietuviškąją buitį bei savitą liaudišką romantizmą. Atrodo, kad lietuviai kompozitoriai, nors ir kaip benorėtų, to jiems įgimto lyrizmo išvengti negali. Tai ne yda.

Toks pats lyrizmas yra ir Ginos Capkauskienės balso pagrindu. Tai gerai lietuviams ir svetimtaučiams pažįstama solistė, su koncertais apkeliausi keli kontinentus, plačios apimties koloratūrinis - lyrinis sopranas, sėkmingai, lengvai ir muzikiniai tiksliai nugalįs beveik visus koloratūros reikalavimus (bent kiek girdėta šiame koncerte), nevengias ir dramatiškus pabrėžimus, jei to

(Nukelta į 11 psl.)

Stasys Lozoraitis, Jr., Lietuvos atstovas prie Šventojo Sosto paskirtas Lietuvos pasiuntinybės Washingtono patarėju. L. Tamociūčio nuotr.

Juozas Stempužis supažindina su naujausia Ginos Capkauskienės plokštele. J. Velykio nuotr.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Reaganas: 'išdavikas' dešiniams — per mažai nuolaidus sovietams kairiems. - Sumaišyta darbotvarkė Stockholme.

Pirmąją reakciją į prezidento Reagano kalbą apie santykius su sovietais galima suvokti taip: patys dešinieji, komunizmą laiką blogiu su kuriuo negalima eiti į kompromisus, nusivylė. Jiems atrodė, kad Reaganas traukiasi iš anksčiau užimtų stiprių pozicijų. Atsakyti į sovietų grėsmę jų nuomone, galima tik ieškant techninių priemonių sovietų raketoms sulaikyti, o be to ir sovietai nėra tokie stiprūs kaip vaizduojami. Tai pati krašutinė nuomonė. Politiniai — pripažįsta dešinieji, kaip neutralūs ir net kairieji — Reagano kalba buvusi gera ir labai tinkamu laiku, atsakiusi į demokratų pastangas rasti bendrą kalbą savo rinkiminei platformai.

Iš kairės ar 'liberalinės' pusės Reaganas girdi priekaištus, kad jis nepasiūlęs sovietams kokių nuolaidų, kurios juos gražintų prie derybų stalo, nors aplamai imant jie patenkinti — jei ne kalbos esmė, tai bent jos daug švelnesniu tonu, žinoma, prikišdami, kad jau seniai taip reikėjo daryti.

Jei kalbos išpūdis gali prisidėti prie rinkimų rezultatų, apie kuriuos faktinai dar per anksti kalbėti, idomiau kaip ji paveikė sovietus? Pirmoji jų reakcija buvo, žinoma, kad tai propaganda ir kad Reaganas vanagas, maskuojąs balandžio plunksnomis. Savaimė aišku, kad jų reakcija yra valdžios kontroliuojama ir ji priklauso nuo to, ar jie tiki į Reagano perrinkimą ar ne. Jei Reaganas jiems tik rakštis akyse, jie mielai darys viską, kas jiems atrodo kenktų Reaganui. Jei tačiau jiems pasirodys, kad Reaganas gali laimėti, jie su juo derės, kad dabar laimėtų galimai daugiau, nes syki perrinktas jis bus mažiau nuolaidus. Bet dėl to ir jie dabar negali būti tikri. Už tat lauktinas ilgėsis tik koliojimosi periodas.

Sprendžiant iš pirmųjų posėdžių Stockholmo konferencijoje, taip ir yra. Jos uždavinys palyginti kuklus. Ji yra sušaukta Pasitikėjimo ir Saugumo Priemonių bei Nusiginklavimui Puoselėti Europoje. Ji buvo sutarta Madrido konferencijoje, kada dėl atominio nusiginklavimo ėjo atskiros derybos Zenevoje. Valstybės Sekretorus, laikydamasis Reagano kalbos tono, pareiškė pasitikėjimą 'pragmatišku procesu', tačiau Gromyko ir sovietų bloko kalbėtojai palietė klausimus, kurie buvo rezervuoti Zenevai: apie pasižadėjimus pirmiems nenaudoti atominių ginklų, užšaldymą atominių arsenalų, sudarymą beatominės zonos Europoje ir t.t. Jei tie visi klausimai iš tikro būtų čia iš naujo svarstomi, konferencija niekados nepasibaigtų. Šultzas pasiūlė tik aptarti cheminių ginklų draudimą.

Visa tai tik išryškina svarbiausią sovietų tikslą — nepriesti prie amerikiečių atomi-

By David Seavey, USA TODAY

nių vid. distancijos raketų dislokacijos Vakarų Europoje. Kariškai svarstant, jų reikšmė nedidelė. Amerikiečiai turi pakankamai kitų atominių ginklų — o taip pat ir palyginti menki britų prancūzų tos pačios rūšies arsenalai gali padaryti sovietams tiek daug žalos, kad agresiją, vartojant Reagano žodžius, paverčia neapsimokančia. Tačiau, jei sovietams pasisektų tai praveisti patiems nieko už tai neduodant, sulaikymas amerikiečių raketų išrikiavimo būtų labai didelis jų politinis laimėjimas, duodąs pradžią Europos išskyrimui nuo Amerikos.

Nevienodai buvo sutikta sentimentaline Reagano kalbos vieta, kurioje prezidentas bylojo, kad paprasti žmonės nori tik taikos, bet vyriausybės tam trukdo. Jei ją pasektų rimtesnis bandymas įvairyti kylančią tarp sovietinės valdžios ir jos pavergtų tautų, tai būtų gerasėjimas šaltajame kare. Kai kas tačiau būkštuoja, kad pradėjus sentimentaliam kalbėti sovietai apgaus savo pašnekovus, kaip jie tai padarė beveik su visais Amerikos prezidentais!

Faktinai Reaganas tą savo kalbos dalį — apie Ivaną ir Aniją bei Džimą ir Sally, kurie turi tiek daug jiems idomių klausimų be aukštosios politikos apskaičiavimų — pakartojo iš savo paties laiško ... Brežnevui.

1981 m., besigydydamas sostinės George Washingtono universiteto ligoninėje nuo pasikėsintojo padarytų žaizdų, Reaganas padiktavo padėkos už užuojautą laišką Brežnevui kuris viešai nebuvo paskelbtas. Ten jis paminėjo tuos vardus, paryškinimui, kad bendri interesai nepripažįsta rubežių. Iš labai šalto Brežnevo atsakymo nesimatė, kad tas sentimentalumas padarytų jam kokį nors įspūdį. Kaip ir dabar — galime pridėti — Andropovui, jei jis dar gyvas.

SANTYKIAI SU SOVIETAIS...

(Atkelta iš 1 psl.)

nis, buvo siūlomas branduolinių ginklų užšaldymas dabartiniame stovyje, abipusiai tai kontroliuojant. Vienas kandidatų, senatorius A. Cranston iš Kalifornijos, tai paskelbė savo svarbiausiu siekiu:

'Jei būsiu išrinktas, 1985 m. sausio 20 — dieną, kada perimsiu pareigas — paskelbsiu, kad JAV nebandys ir nenaudos branduolinių ginklų, jei ir sovietai to paties laikytųsi.'

Užšaldymui su kontrole pritarė ir kiti 7 kandidatai. Būdinga, tačiau, kad nė vienas iš jų neparyškino, ką darytų tuo atveju, jei sovietai viešai ar slapta tokio sutarimo nesilaikytų. Matyt jie buvo tokios pažiūros, kad sovietai neturėtų tokiu atveju kitokio pasirinkimo, nors iš tikro jų valdžia be abejo bandytų suskurstytą atominio karo baime išnaudoti naujų nuolaidų išgavimui.

Faktiniai prezidentas galėjo tą klausimą paliešti savo tradiciniame pranešime kongresui apie federacijos stovį, bet matyt jis apsisprendė santykių su sovietais klausimą iškelti anksčiau, duodant atsakymą savo kritikams namuose ir užsieniuose. Už tat jis kalbėjo 10 val. ryto, kad spėtų išsprauti į vakarinių žinių Europoje perdavimą.

Jo svarbiausias punktas:

'Nei mes, nei Sovietų Sąjunga negali pašalinti pažiūrų ir filosofijų skirtumo, bet visados turime atsiminti, kad turime bendrų interesų ir jų svarbiausias yra išvengti karo ir sumažinti ginklų skaičių.'

'Nėra kitos galimybės, kaip laikytis krypties, kurią pavadinau įtikimu atbaidymu ir taikinga konkurencija; ir mes turime rasti sričių, kurios galima konstruktiviai bendradarbiauti.'

Išryškėjęs skirtumas tarp jo

Iš kitos pusės

Gruodžio 15 d. TEVIŠKES ZIBURIUOSE red. Pr. G. rašo apie Židinių lietuviškumą, turėdamas galvoje vienuolijos, kaip išėivijos atramas!

'Patirtis rodo, kad pokarinė ateivija, nors ir gausi, nepajėgia duoti vienuolijom naujų jėgų, bent tiek, kad jos galėtų užtikrinti lietuvišką savo ateitį. Kyla egzistencinė problema: laikytis lietuviškoje pozicijoje iki paskutinio vienuolijos nario ar įieškoti kitataučių kandidatų ir jiems atiduoti visus lietuvių sukurtus bei sutelktus lobius?'

Panašią problemą turi visos lietuviškų laikraščių redakcijos. Žinoma be materialinės pusės — lobių nėra, o spaustuvės priklauso vienuolijom.

Problema taip aiški, kad net nevertėtų į ją žiūrėti iš kitos pusės, jei Pr. G. nesiūlytų įdomios išeities. Jis rašo:

'Didžiausias kandidatų (i vienuolijas) aruodas yra, žinoma, Lietuva. Kadaise ji davė daugybę pašaukimų vienuolijom visoje V. Europoje ... Jeigu sovietinė valdžia leistų, išėivijos vienuolijos galėtų bematant sustiprinti savo gretas. Komunistinė Lenkijos vyriausybė leidžia ... emigruoti jauniems kunigams, teologijos studentams. Taip turėtų daryti ir sovietinė Lietuvos vyriausybė. Kad ir spaudžiama Maskvos, ji, atrodo, galėtų rasti kelius emigruoti tokiems jaunuoliams ir jaunuolėms, kurie galėtų papildyti lietuviškų vienuolijų gretas ...'

Tik pagalvokime, kas tokiu atveju atsitiktų ... Sovietinė valdžia nebūtų sovietinė, jei į išleistųjų tarpą neįmaišytų savo agentų ar patikimų žmonių. Tokių juk yra Lietuvos Seminarijose! O jei leistų tiems, kurie tariasi turį pašaukimą — o tokių atsirastų nepaprastai daug — vienuolijom nebūtų daug džiaugsmo. Taip kaip išleidžiami į Izraelį žydai čia atvažiavo, taip ir pasišovę į vienuolijas, čia atvažiavę, tuoj pat pasijustų neturį to pašaukimo.

(vm)

ir jo demokratinių oponentų yra toks, kad paskutiniai (išskyrus sen. Glenn) žaidžia su mintim patiems pradėti nusiginkluoti, svajojant, kad sovietai tuo paseks. Tuo tarpu prezidentas bylojo:

'Aš manau, kad 1984 metai rado JAV per paskutinius kelis metus taip sustiprėjusias, kad užėmė gerą poziciją užmegsti su sovietais konstruktyvius ir realiai veikiančius santykius.'

Kitaip sakant, sutikdami su atominio ginklavimosi sustab-

dymu ar apribojimu, sovietai negali tikėtis naujų nuolaidų. Apie pirmą reakciją kalbame 'Apžvalgoje'.

PRINTERS OPPORTUNITY

Young, fast growing division of Harte-Hanks Communications, a NYSE Fortune 100 company located in Southwest Miami, looking for experienced Goss Community Operator to handle operation and crew. Must be an "take charge" person who can manage people. Additional experience on 3-knife trimmer and gluer helpful. Top benefits, paid vacations and holidays. Call FRANK ANDERSEN.

(305) 232-4115

FOR FURTHER DETAILS.

(2-6)

"Amber Holidays"

1984 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

BALANDŽIO 18 — \$1114.00	LIEPOS 9 — \$1618.00
GEGUŽĖS 9 — \$1114.00	LIEPOS 18 — \$1361.00
GEGUŽĖS 14 — \$1335.00	RUGPIŪČIO 1 — \$1361.00
GEGUŽĖS 30 — \$1361.00	RUGPIŪČIO 13 — \$1528.00
BIRŽELIO 11 — \$1315.00	RUGSĖJO 5 — \$1361.00
BIRŽELIO 18 — \$1528.00	RUGSĖJO 17 — \$1127.00
BIRŽELIO 20 — \$1361.00	RUGSĖJO 26 — \$1142.00
SPALIO 3 — \$1268.00	

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai — Vilnius, Ryga, Talinas, Maskva, Leningradas.

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupės lydės vadovai.

Registracijos, informacijos reikalu skambinkite
1-800-722-1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: 1-617-268-8764.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Istaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkom dokumentus.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA (USPS 157580)

POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiuro
numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

'LAISVĖS BESIEKIANČIŲ' KNYGA PASITINKANT

Neseniai pasirodė Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos leidinys 'Laisvės Besiekiant'. Tai Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos antinacinės rezistencijos narių prisiminimai, paremti dokumentuota medžiaga - kaip buvo dirbama, ko siekiama, kokias kančias teko pakelti kai kuriems tos organizacijos nariams gestapo rankose ir kalėjimuose.

Knygos įvade, kuris paimtas ir laikraščio 'Laisvas Žodis' pasisakoma, kas yra LLKS. Būtent: '... Suburdama daugiausia jaunuosius, Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga niekad nesiekė ir nesieks primesti kam nors savo valią, gerai žinodama, kad Lietuvos valstybės nepriklausomybės atstatymas reikalauja visų lietuvių bendro darbo'. Toliau rašoma: 'Iki šiol buvo jaučiamas trūkumas pilnesnio LLKS veiklos atvaizdavimo. Išskyrus trumpą Karolio Drungos apžvalgą Lietuvių enciklopedijoje ir Br. Railos 'Kelis fragmentus LLKS istorijai' (paremtus K. Drungos užrašais; aukščiau minėtoje knygoje, jo kio išsamesnio ir dokumentuoto leidinio, kuris nušviestų LLKS (kaip vienos aktyviausių antinacinio pasipriešinimo organizacijų Lietuvoje) pagrindinės veiklos sritis ir pasiektus rezultatus, neturėjome.

Ta spraga užpildyti ir yra šio leidinio uždavinys.

Si knyga yra atsiminimų rinkinys, kurio autoriai - ano meto lietuviai rezistentai, aktyviai dalyvavę LLKS veikloje. Ji apima 1941-1944 m. rezistencinį laikotarpį Lietuvoje.

Knyga yra dokumentuota išlikusiais Vakaruose autorių užrašais, dienynais, pogrindinės spaudos ištraukomis, slaptos korespondencijos ir radijo telegramų tekstais ir autentiška dokumentų faksimilėmis bei fotografijomis.

'LLKS įnašas į antinacinę rezistenciją' grąžina mus į tą istorinį periodą, kada Lietuva kentė nacionalsocialistinės Vokietijos okupacinį jungą; kada ji, atskirta nuo demokratinio Vakarų pasaulio ir, bijodama sovietų grįžimo, mėgino kaip imanydamas savo jėgomis priešintis okupanto kėslams; kada Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga, kaip grynai rezistencinė kovos organizacija, vaidino didelį vaidmenį pasy-

viojo pasipriešinimo sąjūdyje Lietuvoje ir kada Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas buvo dar slaptas jungtinio antinacinio pasipriešinimo vadovaujantis politinis organas.

Lietuvių Tauta pasirinko pasyviojo pasipriešinimo metodą savo priešui Nr. 2 (vokiečiams), nes laikė, kad būtų savižudiška ginkluotu pasipriešinimu, aktyviai kovojant prieš vokiečių kariuomenę fronto užnugaryje, palengvinti savo priešui Nr. 1 (bolševikams) grįžimą Lietuvon. Be to, aktyvusis pasipriešinimas būtų logiškai vedęs lietuvišką pogrindį į bendradarbiavimą su pavojingiausiu mūsų priešu - Sovietų Sąjungai ir jos diriguojamais bolševikiniais partizanų daliniais Lietuvos teritorijoje ...

Mūsų viltys į Lietuvos nepriklausomybės atgavimą buvo pagrįsta tikėjimu į Atlanto Chartos principų įgyvendinimą ir lūkesčiu galimo karinio konflikto tarp anglosaksų ir sovietų, kas nuolatos buvo pabrėžiama pogrindinėje spaudoje ...

Nors LLKS pakartotinai yra pareiškusi, kad ji esanti grynai rezistencinė kovos organizacija ir kad ji nėra surišta su jokia politine partija ar srove, tačiau ji nuo pat antinacinio sąjūdžio Lietuvoje pradžios artimiaus bendradarbiavo su tautininkų ir nacionalistų srovės žmonėmis, o vėliau ir su kairiojo ir liberalinio sparno politikais ir pastarųjų vadovaujamu Nepriklausomos Lietuvos sąjūdžiu ...

Si knyga yra liudininkė jaunatviško mūsų ano meto laisvės kovotojų pasinešimo ir drašos, nepaisant rizikos ir kliūčių, būti ištikimais LLKS prie saikai ir vykdyti jiems pavestus pagrindinius uždavinius ...

Toliau seka vokiečių adv. Baumgaertel posakis: 'Užmirš kite apie bet kokią nepriklausomybę. Lietuva bus žemė vokiečių kariams, kurie kovoja ir miršta už Naująją Europą ...' - nuo ko ir prasidėjo antinacinė rezistencija. Žiaurūs tardymai, baisūs kankinimai - juos pakėlė LLKS suimtieji nariai: 'Celėje buvo gerokai tamsu. Prasivėrė durys ir Heltke (Lietuvos vokiektukas, gestapo pareigūnas) liepė ji sekti. Vedė požemio koridorium. Išgirdau kieno tai inkščiantį de-

Atsisveikinant su A.A. Diplomatinijos Šefu min. Stasiu Lozoraičiu

Su mūsų žymiuoju valstybininku a.a. min. Stasiu Lozoraičiu atsisveikinti, Lietuvos pasiuntinybės Romoje gruodžio 28 d. susirinko pusšimtis lietuvių.

Velionio sūnus Stasys Lozoraitis jr., Lietuvos atstovas prie Sv. Sosto Vatikane, atsisveikino tokiais žodžiais:

Aš esu nepaprastai dėkingas visiems čia esantiems, kurie malonėjo ateiti Pasiuntinybės šį rytą ne, kaip kitais atvejais susitikti su svečiais atvykusiais iš svetur, o išlydėti žmogų, kurio visas gyvenimas buvo susietas su Lietuvos valstybe. Ir kuriam iki paskutinio atodūsiu buvo leista gyventi Lietuvos teritorijoje.

Man, kaip sūnui ilgai gyvenusiam ir dirbusiam su tėvu, yra sunku apie jį kalbėti. Sis yra jausmų momentas. Reikia didesnio nuotolio, kad tiksliau pamačius, nors ir artimo asmens, visus būdingus bruožus. Tačiau jau ir šiandien, ką tik atsisveikinus su tėvu, man kai kas jau aišku.

Yra žmonių kurie uždega kitų žmonių širdis, o yra asmenų, kurie apšviečia kitų

javimą. Vieno kambario durys buvo praviros, jame ant stalo gulėjo pririštas Juozas Rudokas, o vienas gestapininkas elektriniu prosu prosijo jo užpakalį. Rudokas nešaukė, tik baisiai inkstė ir jo kūnas trūkčiojo ...

Toliau rašoma apie pogrindžio spaudą, kaip buvo įsigytos spaustuvės, kaip buvo spausdinama ir platinama to pogrindžio spauda. Kaip vokiečiai išaiškino spaustuvę, kaip pradėjo veikti radijo ir net pradėjo palaikyti ryšį su užsieniu, kur jau buvo LLKS atstovas. Duodama LLKS leidinių apžvalga, daug ištraukų iš pogrindžio spaudos.

Svediškoji Paunksmė Nacių Okupacijos metais - aprašoma kaip buvo dirbama Svedijoje, kur buvo pasiūstas LLKS atstovas, kaip informavo sąjungininkus apie apdėtį Lietuvoje. Tas atstovas, dr. Algirdas Vokietaitis buvo mažu žveju laiveliu pergabentas į Svediją, daug kartų tuo pačiu keliu buvo atvykęs atgal į Lietuvą ryšių reikalui ir tikslesnei informacijai; kaip jis vėliau buvo vokiečių karo laivo pagautas ir kalintas Latvijoje ir Stutthof koncentracijos lagerio Vokietijoje; kaip buvo organizuojamas lietuvių pervežimas į Svediją ir kaip tas nepavyko Vokietaiti suėmus, nors laivai jau buvo Baltijos jūroje.

Tai istorinė knyga ir vertėtų kiekvienam lietuviui ją perskaityti, kad - žvelgiant praeitin - galėtume pamatyti, kad lietuviai ne tik nekolaboravo su vokiečiais, bet vedė aktyvią kovą, kad išsaugojus lietuvių jaunimą nuo išvežimų darbams į Vokietiją, prieš SS legiono sudarymą ir t.t.

Knyga išleido LLKS išeivijoje. Viršelis ir iliustracijos dail. Vlado Vijeiko. Vyr. Redaktorius dr. Algirdas Vokietaitis. Spaustuvė Vlado Vijeiko

protus. Man atrodo, kad tėvas priklausė šiai grupei. Jis mėgo ir mokėjo kiekvieną problemą reikiama išnagrinėti, apsvarstyti ir ją paskui kitiems labai gerai išaiškinti. Cia noriu paminėti tris faktus, kurie patvirtina mano nuomonę.

Nepriklausomoje Lietuvoje mūsų santykiams isitempian su Lenkija, tėvas, eidamas prieš daugumos natūralų nusistatymą, siūlė ieškoti būdų susitarti su pietų kaimynu, kad išvengus didesnių smūgių. Karo metu, 1942 metais, ne viename laiške - tiems savo prieteliams, kurie buvo pagauti šio tokio entuziazmo vadinamai naujai tvarkai - jis nurodė kokia bus, jo nuomone, karo eiga. Siandien tuos laiškus pasiskaičius atrodo, lyg jis būtų jau pergyvenęs vėlesnius įvykius. Ir ypač krenta į akis jo perspėjimas, kad mūsų kraštas neišvengs antros svetimųjų okupacijos. Ir pagaliau, pokario metu, kada mes visi buvome uždegti drąsaus partizaninio rezistavimo, jis išpėjo, kad okupacija bus ilga ir kad visos patriotinės jėgos bus reikalingos tautos egzistencijai apsaugoti: taigi, reikia taupyti.

Susidarydamas savo aiškia nuomonę jis tačiau noriai klausėsi kitų žmonių pasisakymų. Visas savo kolegų pastabas jis ėmė dėmesin taip, kaip jis nebijoje rodyti savo raštus man jaunam pradedančiam dirbti ir imti dėmesin visas pastabas. Aš manau, kad jis esminiai prisidėjo prie Lietuvos valstybinio kibirkšties išsaugojimo.

Mums, jo sūnams, belieka eiti toliau tuo keliu ir perimti ne medžiaginį palikimą, o tą dvasinį turta, kurį jis palieka ir kuris priklauso ne tik tai mums, jo šeimai, bet visai lietuvių tautai.

Nereikia šiandien tikrai liūdėti. Jis pats žiūrėjo į mirtį labai ramiai, su viltimi. Neseniai jo užrašuose radau tokį sakinį: kapai tai paslaptingo ir gražaus pasaulio kalnų viršūnės. Jis yra dabar to gražaus pasaulio dalis.

Dr. Albertas Gerutis, Lietuvos pasiuntinybės patarėjas Sveicarijoje, atvykęs iš Berno atsisveikino Sveicarijos lietuvių bendruomenės ir, paprašytas Lietuvos atstovo Washingtono dr. S. Bačkio, Lietuvos diplomatinės tarnybos vardu, kurios narius skausmingai palietė, kad mirė mūsų šefas.

'Laisvė laikais' - sakė dr. A.

Gerutis - 'velionis daugiau kaip keturis metus vykdė nepriklausomos Lietuvos užsienio politiką. Kai mūsų valstybei ėmė grėsti mirtini pavojai iš Maskvos, to meto diplomatinis atstovas 'amžinajame mieste' buvo paskirtas užsienyje veikusios Lietuvos Diplomatinijos Šefu. Daugiau kaip 40 metų velionis ėjo tas pareigas. Jos buvo ne tik sunkios, ne tik neapsakomai atsakingos, bet jos neapsiėjo velioniui protarpiais ir ne be tragiškų nusivylimų. Bet Stasys Lozoraitis visomis aplinkybėmis pasireiškė kaip pasigėrėtinos išmonės ir nekintamo nuoseklumo valstybės vyras, kuris aukščiau viso ko statė jo ir visų LDT narių suprastus laisvės netekusios Lietuvos interesus ir kuris išties savo gyvenimo dešimtmečius paskyrė pastangoms atstatyti pamintąjį Lietuvos valstybės suverenumą. Visa lietuvių tauta su giliu dėkingumu bei akivaizdžiu pasitenkinimu išgyvena tą istorinį, vienkartinį faktą, kad daugelis vakarų demokratinų valstybių nepripažino mūsų Tėvų Žemės atžvilgiu įvykdyto smurto. Šalia daugelio džiugių reiškinų mūsų krašto byloje už laisvės atgavimą, tokia vakarų valstybių kilni laikysena stiprina visos lietuvių tautos ištikinimą, kur jos nariai bebūtų, ar tai kenčiančioje Lietuvoje, ar tai išblaškyti po visus kontinentus, kad laisvės valanda išmuš.

'Stasio Lozoraičio mirtį galima įžiūrėti tam tikrą simboliškumą. Jis mirė kaip tik išvakarėse tos visą vakarų civilizacijos pasaulio tolesnė raida, nulėmusios pasaulėjautos Kūrėjo bei Skelbėjo sukaktį, didžiąją gruodžio 25 dienos šventę. Tos šventės dvasia bei idealai neaplenks nei mūsų Tėvynės bei Tautos. Kalbant didžiojo dainiaus Maironio žodžiais,

O vienok Lietuva
Juk atgims gi kada,
Neveltui ji tiek iškentėjol'

REGISTERED PHYSICAL THERAPISTS

Staff position with private non-profit comprehensive out patient rehab center. Wide variety of patients. Facility located in Lafayette, La. Candidate must be graduate of approved school of Physical Therapy. Licensed or eligible to be licensed by the state of La. Excellent salary and benefits. Qualified applicants send resume to: Mrs. SHIRLEY DICKIE, Executive Director.

SOUTHWEST LOUISIANA REHABILITATION CENTER

P. O. BOX 4923
LAFAYETTE, LA. 70502 (2-11)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Trilogija (9)

Jūratė Statkutė de Rosales

"Būsiu lietuviu... jei pajėgsiu"

Tai, kas praėjusioje kartoje buvo 'alternatyva' (lietuvis ar ne), dabariniam prieaugliui pasidarė 'akumuliacija' (ir vienas, ir kitas... jei pajėgsiu).

Yra tokių vaikų, kurie iš anksto nusprendžia: 'to visko išmokyti nepajėsiu', pasako 'nenoriu' ir atsitraukia. Yra tokių, kurie pirma bando, pasakui nutaria, kad yra per sunku. Yra tokių, kurie bando ir pajėgia. Yra net tokių, kurie gimė lietuvių atmetusių tėvų šeimoje ir tapę paaugliais svajoja atgauti palikimą, kurio - jų manymu - jie 'neteisėtai' nustojo.

Visiems jiems pagrindinė, svarbiausia ir didžiausia kliūtis yra veik visada lietuvių kalba. Tuo pačiu pagrindinė, svarbiausia ir didžiausia švietimo organų užduotis yra šią kliūtį pašalinti.

Vakaru valstybėse kalbų mokymas yra šiuo metu labai dinamiška mokslo šaka. Įvairūs mėnesiniai specializuoti žurnalai atsiduoda šiandien tikrai kalbų mokymo technikų naujovėms atžymėti. Dauguma naujų metodų yra pritaikyta vakarų Europos kalboms t.y. palyginti 'jaunoms kalboms', kurios nėra labai sudėtingos. Visai kas kita yra tokius metodus pritaikyti archaiskai lietuvių kalbai.

Pažvelkime kiek giliau į susidariusią padėtį. Ją galima aptarti maždaug taip, kaip yra aptariami sveikatos klausimai. Antai medicinoje, aukštą kraujo spaudimą galima atpažinti ji pamatavus su paprastu aparatu. Toliau kiekvienas ligonis jau žino, kad jis turi imti vienokius ar kitokius jam prirašytus vaistus nevalgyti sūriai ir t.t. Tuo tarpu aukšto kraujo spaudimo investigacijos plotmėje, jau dalykai kitaip išrodo. Ieškoma priežasčių, dėl kurių spaudimas kyla, analizuojama procesai, kurie reguliuoja organizme kraujo spaudimą.

Kalbų mokymo srityje turime panašią padėtį. Visi gerai žinome, kad - (a) lietuvių kalba yra sunki ir (b) - norint kalbą išmokyti, reikia jos mokytis, ją girdėti, jos aplinkoje gyventi.

Tačiau investigacijos plotmėje jau turime atsakyti į klausimą KODEL ta lietuvių kalba yra tokia sunki, kad retas tepajėgia ją išmokyti? Pirmas atsakymas yra linksniai, asmenavimas, dalyviai ir pan. Kiek gilesnis atsakymas yra kalbos vidinės sistemos tyrimas. Čia tebūnie man leista priminti a.a. kalbininko Kazlausko studijas apie mūsų kalbos vidinę sistemą.

Mūsų senos ir archaiskos kalbos vidinės sistemos pagrindas išplaukia iš priegaidžių tarimo įvairumo. Pvz. žemaičių tarime yra įprasta skirti penkias, vietomis šešias skirtingas priegaides: laužtinę, pirminę testinę, antrinę testinę, vidurinę, trumpinę ir stumtinę. Keliaujant Lietuvoje į kitų tarmių arealą, randame tų pačių priegaidžių toninius skirtumus, ištestumo skirtumus ir panašiai.

Šiandieną jau žinome, kad tolimesnė mūsų kalbos evoli-

cija apsprendžia priegaidės. Kitaip tariant, kalboje priegaidės atlieka maždaug tą patį darbą, kurį genetikoje atlieka DNA kodeksas.

Stebėdama Pietų Amerikos lietuvių kalbos tirpimo procesą - apie kurį rašiau serijoje 'jie gimė Pietų Amerikoje' - priėjau išvados, kad lietuvių kalbos perdavimo gija nutrūksta tuomet, kai vienoje kurioje nors kartoje vietinis balsų tarimas prasimuša į lietuvių kalbos tarimą ir priegaidžių moduliavimas atšimpa. Sekanti generacija tuomet jau įpuola į kirčiavimo chaosą, o tuo pačiu ir į nebesusigaudymą gramatinėje sistemoje.

Jei ta trečioji, ar ketvirtoji karta būtų gavusi gerai išsaugotą 'priegaidžių kodeksą', ji nesamoningai paklustų tam tikrai vidinei lietuvių kalbos tvarkai. Negavusi 'kodekso', ji tampa bejėgė aprėpti lietuvių kalbos milžinišką lankstumą kiekvieno žodžio kitimų sistemoje.

Išvadoje, man atrodo, kad svarbiausia šiuometinio lietuvių švietimo užduotis yra sudaryti sąlygas, kuriose vaikai galės INSTINKTYVIAI PERIMTI KALBOS GARSINIŲ RAKTŲ. Tuo pačiu, esu besąlyginė naujosios 'immersion' sistemos šalininkė.

'Immersion' sistema (kuria jau naudoja įvairios kalbų mokyklos, įskaitant Berlitzo 'immersion' kursus) yra, kaip pats vardas pasako, panėrimo į kalbos atmosferos sistemą.

Si sistema netinka naudoti 'vieton' šeštadieninės mokyklos, o tikrai kaip priedą, nes ją galima pritaikyti tik per atostogas, kai yra įmanoma surinkti mažas grupes vaikų ar jaunimo, nedaugiau dešimties, ir išlaikyti juos nuo ryto iki vakaro drauge, kelių savaitių bėgyje, labai intensyvaus kurso aplinkoje. Metodo geras privalumas yra tas, kad grupėje gali, net privalo, dalyvauti nevienodo lygio mokiniai - nuo gerai kalbą mokančių, iki visai nemokančių. Aukštesnį 'immersion' kursą net galima būtų planuoti vasaros metui Vasario 16 gimnazijos patalpose. Ten galima sutraukti įvairių kraštų jaunimą, kuris tą pačią progą tikrai norės panaudoti tam, kad pažinti Europą ir todėl lengvai bus suviliotas atvykti ir kursą išeiti.

Viskas tas skamba labai gražiai ant popierio, bet praktikoje su tokio kurso paruošimu yra kaip su automobilio

vairavimu. Paruošti mokytojus yra beveik tas pats darbas, kaip išmokyti automobilį vairuoti. Tačiau patį kursą sukurti yra toks darbas, kaip išgalvoti naują gerai veikiančio automobilio modelį ir jį pačiam savo rankomis pagaminti. Kiek iš mūsų tokį uždavinį galėtų atlikti?

Iš tiesų, sukurti sudėtingai lietuvių kalbai pritaikytą 'immersion' metodo pilną kursą yra nepaprastas uždavinys. Tam yra reikalingi geri, net labai geri tos srities specialistai. Teigiama žingsni ta kryptimi jau žengė Tamulionytė su savo knyga 'Lietuviais norime ir būt'. Jos metodas, kurio teesų mačius (ir naudojusi) pirmuosius rankraščius, idomiškai išsprendžia nemokančiam kalbos mokiniui patiekiamą pirmąjį linksnių pažinimą. Svarbiausia yra tai, kad ji vartoja gyvos, garsinės kalbos aktyvaus perdavimo mokiniui principą.

Tamulionytės metodas yra išdėstytas pamokomis, pritaikytomis šeštadieninei mokyklai, lietuvių kalbos nemokantiems mokiniams. Sekantis žingsnis jau turėtų būti daug platesnis, labiau kompaktinis, panėrimo į kalbos atmosferą kursas.

Dar sekantis žingsnis turėtų būti mūsų visų įsitikinimas, kad 'panėrimo į kalbos aplinką' kursai nėra skirti vien kalbos nemokantiems vaikams ar jaunuoliams. Trečios išievių kartos atveju (o tokie daugumoje yra, kai kurie net ketvirtos kartos), pro tokį kursą turėtų praeiti visi - mokantieji ir nemokantieji - nes dėstoma yra ne tik kalba, o kalbos muzika, kuri yra svarbi. Ir kuo daugiau jos girdėsi, kuo atidžiau klausysi, kuo anksčiau įprasi ją naudoti, tuo daugiau - ne išmoksi, ne suprasi - o ISIJAUSI.

Sia kryptimi, mano manymu, turėtų dirbti šiuometinis išievių švietimas.

...

'Trilogijos' serija, josios apgalvojimą ir surašymą, iššaukė trijų žmonių nuomonės išdėstytos trimis skirtingais mūsų reikalais.

Dėl Suvalkų Trikampio reikalo susidėjo keletas akstinių. Br. Zumerio laiškai atspausdinti mūsų periodikoje priverė giliau apie tą reikalą pagalvoti. Mano mintis patvirtino prieš du mėnesius Prancūzijoje išėjusi knyga 'Le Grand Frere' (Didysis Brolis), autorės He

lene Carrere d'Encausse, politinių mokslų profesorės Paryžiuje. Pirmuose knygos skyriuose autorė kelis kartus mini 'curzono liniją', apie kurią, sako ji, Yaltoje Stalinas daug žinojęs, o vakariečiai net nesuvokė apie kurią liniją eina kalba. Anglo, Lordo Curzono nustatyta mūsų siena (kokiais pagrindais tie ponai iš tolo mūsų žemes skirstė ir dalino, lyg tai būtų jų nuosavybė?) atskyrė nuo mūsų Suvalkų Trikampį (bet pradžioje priskyrė mums Vilnių). Aš visgi galvoju, kad tiek Vilniaus kraštas, tiek Suvalkų trikampis yra mūsų etninės žemės ir joms privalome skirti mūsų prakaitą, pastangas, lėšas, darbus.

Lituanistinės Katedros klausime, atsitiktinai į Venezuelą atvykęs Vytautas Izbičkas mane kone už apykaklės paėmęs taip pakratė, kad beliko apie tai daugiau pagalvoti ir tam klausimui tikrai atsiduoti. Nežinau, ar mano nuomonė Vytautui Izbičkui patiks, bet esu jam dėkinga už tai, kad priverė mane apie tai galvoti.

Lituanistinio švietimo klausimuose mus visus išjudino - ir dar kaip! - Aurelija Balašaitienė. Pastebėjau, kad po pirmo Balašaitienės straipsnio rei kalaujančio reformų, tuojau atsakė V. Bučmienė, Dirvos Skirpstas, J. Masilionis, kun. Gaida, na, ir turbūt LB Seimo Švietimo Komisijos labai pozityvūs planai buvo dalinai iššaukti iškilusios polemikos. Kur buvusi, kur nebuvusi, žinai, kaip Pilypas iš kanapių, ir aš neiškenčiu nepridėjusi savo trigraši.

O jau skaitytojui - dėkoju už kantrybę. (Galas)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

OPPORTUNITY FOR PHYSICAL THERAPIST

Full time staff position available immediately in rehabilitation service department in 174 bed acute care facility offering orthopedic services. Progressive department with latest equipment (Cybex & Fitron). New graduates welcome. Salary and benefits competitive. Apply: Personnel Dept., PAWATING HOSPITAL, 31 N. St. Joseph, Niles, Mich. 49120, phone 616-683-5310. EOF. (3-16)

Puikiausius kailius rasite

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Pasaulio pabaigos šiemet dar nebus

Kaip 'Draugas' (1984.I.4) remdamasis patikimais šaltiniais informuoja, pasaulyje sklinda klaidingi gandai, kad šie metai žmogelių skruzdėlyniui būsią paskutiniai. Mat, žydų pranašystėse jie vadinami 'Tašmad' ir reiškia katastrofą. Musulmonų skaičiavimu vadinami 'Egira' taip pat nieko gero nežada. Nostradamus 'Centurijų' pranašavimu, mums gresias tikras galas, o Jehovos liudininkai, nusiavę kelnes, kasmet laukia pasaulio pabaigos, bet ji neįvyksta. Kadangi visos šios pranašystės nueina šuniui ant uodegos, tai ir Draugo bendradarbis mus ramina ir garantuoja, kad ir 1985-jų sutikime dar kelsime šampano taures, nes ir Sv. Raštas sako: 'Ne jūsų reikalas žinoti laiką ir metą, kurį Tėvas nustatė savo nuožiu.'"

Nors ir pritardami Draugo labai rimtai pagrįstai optimistinei nuomonei, mes vis dėlto norėtume pasigirti, kad artėjančios pasaulio pabaigos ženklus žinome. O jie yra tokie:

- Prieš pat pasaulio pabaigą Naujienų redaktorius M. Gu-

delis bus pakviestas Draugo vedamųjų rašytoju, o Svilonis redaguos to laikraščio 'Rimties valandėlę'.

- Reorganizuota Bendruomenė pavaldės Lietuvių fondą ir

iš jo kasos apmokės visas dabartinės veiklos skolas.

- Vlikas, Altas, LB ir RLB nusifotografuos susėdę ant to paties suolo Baltųjų Rūmų sodyje.

- Pasaulio pabaigos metais nebus paskirta premija Anatolijui Kairiui.

- Okupuotoje Lietuvoje be cenzūros išbraukimų bus perspausdinta Bernardo Brazdžionio poema 'Vaidila Valiūnas'.

- Senieji buv. valdžios ir opozicijos aktyvūs dalyviai neatkratomai užmirš kada buvo gruodžio 17 dienos perversmas.

- Lituanistinėje katedroje bus studentų perteklius, o profesorų trūkumas.
- Vyskupas V. Brizgys, 'Tėviškos draugijos' kviečiamas, apsilankys okupuotoje Lietuvoje ir ten suteiks iškilmingą palaiminimą ir atlaikus visiems Katedros aikštėje suklausiusiems LKP CK nariams.

Bet iki to laiko dar labai toli, tad galite dar neskubėdami gerti ir per anksti nesikeldami iš lovos pagirioti.

Sąžinės vaiduoklių tardymas

Dažnas ir mūsų dėkingumo pavyzdys

1983 m. gruodžio 27 d. kalėjime apsilankiusiam popiežiui Jonui Pauliui II, jį kėsinęs nužudyti teroristas turkas Mahmet Ali Agca labai nuoširdžiai padėkojo už krikščionišką artimo meilę ir mirtino nusidėjimo atleidimą.

GRAZUS, PAINUS IR DRAMATISKI ŠEIMŲ SUGYVENIMO PAVYZDŽIAI

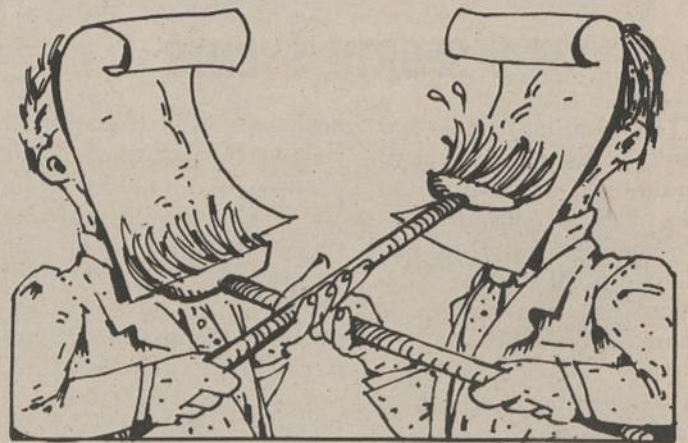
Gavome atsiliepimų apie lietuvių pensininkų susižavėjimą retu krikščioniškosios meilės bei pagarbos pavyzdžiu, paskaičius laikraščiuose skelbimą, kad Floridoje gyvenanti našlė B.V.S. užsakė ketverias mišias už savo mirusį vyrą ir anksčiau mirusią jo pirmą žmoną, prašydama gimines ir draugus juos abu paminėti savo maldose ir mintyse.

Ta proga gavome žinių ir apie kitą gražaus šeimyninio solidarumo pavyzdį. Pensininkas A. Arizonoje su savo antrąja žmona C., kurią jis suskubo vesti Vokietijos tremtyje, iškilmingai paminėjo 40 metų vedybinę sukaktį ir pagarbos ženklą ABUDU pasiuntė sveikinimą į okupuotą Lietuvą, ten paliktai iš Sibiro grįžusiai dar gyvai pirmajai žmonai, su kuria jis būtų galėjęs iškilmingai atšvęsti 50 metų vedybinę sukaktį.

Deja, dramatiškesnis nuotykis buvo Kalifornijoje, kur labai garbingas tautietis, senjor citizen D., iškilmingai paminėjo 25 metų sukaktį su savo

TITANŲ KOVA

A.

Buitis -- kova, per amžius,

Kol gyvas žemėje kruti:

Vos vieną gaivalą sulamdžius,

Iš krūmų lenda jau kiti.

Vadai jau vėliavas vėl kelia,

Mus gundo laimės pyragu

Ir tartum drebančią ožkelę

Skerdyklon veda už ragų.

Seniau kovojome už tautą,

Lygybę, laisvę kiekvienam,

Už savo tiesą išprotautą

Ir mokslo šviesą avinam.

Seniau kardu už idealą,

Malda už pergalę dangaus,

Dabar -- karšta smala prieš smalą,

Kol dingsta išvaizda žmogaus.

antrąją žmoną. Tačiau šioji jam griežčiausiai uždraudė pa laikyti bet kokius santykius su pirmąja žmona, kurią jis buvo vedęs prieš 50 metų (būtų buvusi irgi puiki deimantinė sukaktis!), bet išbėgdamas paliko Lietuvoje, kur ji netrukus ištėkėjo už ruso okupanto. Antroji žmona, pajutusi savo vyro silpstančią tremties valią, įvedė jam dviejų paragrafų įstatymą: 1. nesiųsti paketų ir totališkai ignoruoti pirmąją žmo-

ną bolševikę ir 2. jeigu išdrįstų atvykti Amerikon aplankyti jos vyro Lietuvoje palikę pirmosios žmonos vaikai, tai ji už trenktų jiems savo namų duris.

Tad, kaip sakoma, komentarai nereikalingi. Vedybinės sukaktys vienodai iškilmingos, vienodi ir vyrai, tik labai nevienodos žmonos ir sąžinės vaiduoklių tramdymo būdai.

(Nukelta į 6 psl.)

Pėsčias raitam nedraugas

Visais keliais, kol baigsime nudvesti,
Visais laikais -- dabar ir praeity --
Nužeminti keliauja laimėn pėsti,
Išaukštinti -- herojiškai raiti.

Kai pėsčiam vien kelionės kojas gelia
Ir ateitis vaidenas netikra --
Raiti jau geria Vilniuje čierkelę,
Užkąsdami skilandžiu ir ikra.

AUSTRALIJOS LIETUVIAI

Antanas Laukaitis

34-ji SPORTO ŠVENTĖ

VYRŲ krepšinį laimėjo Syd néjas KOVO krepšininkai, nepralaimėję nei vieno rungtynių. Paskutinį kartą Kovas buvo laimėjęs Australijos pirmenybes 1970 metais Melbourne. Antrąją vietą laimėjo Hobarto PERKŪNAS, 3-ją vietą gavo Adelaidės VYTIS, 4-tą Melbourne VARPAS ir 5-tą Canberra VILKAS.

Pasibaigus varžyboms buvo sudaryta rinktinė, susidedanti iš sekančių: A. Svaldenis, M. Sepokas, M. Wallis, R. Sliteris (visi iš Sydnejaus), V. Radzevičius, W. Stanwix, E. Paš

kevičius (visi iš Hobarto), R. Leknius (Melbournas), P. Urnevičius, A. Vieraitis ir R. Baškus (Adelaidė). Ši rinktinė, po visų šventės rungtynių, žaidė prieš Hobarto vyrų rinktinę. Rungtynės buvo ypatingai gražios ir įdomios, nes Hobarto rinktinėje žaidė trys profesionalai amerikiečiai negrai, turintieji po 2 ir daugiau metų aukščio ir žaidžiantieji Australijos National League varžybose. Pilnutėlė salė žiūrovų laukė, kad lietuviai pralaimės labai smarkiai. Tačiau mūsų vyrai - nors ir po kelių rungtynių tą dieną, bei jausdami nemažą nuovargį - žaidimą pradėjo labai gražiai. Taškas sekė tašką, kas sukėlė didelį žiūrovų susidomėjimą ir salė net 'drebėjo' nuo žaidėjus ranginančių šauksmų. Pirmasis puslaikis baigiamas lietuvių laimėjimu 37:34. Antrajame puslaikyje, ypatingai visi trys negrai, parodo nepaprastai gražų žaidimą ir mėtymus! Nors mūsų vyrai ir neatsilieka, tačiau tokio didelio spaudimo iš aukštųjų amerikiečių - gal daugiau dėl nuovargio - neįstengia ir pralaimi 74:67. Tai buvo pats kulminacinis krepšinio varžybų punktas, palikęs tikrai gražų atsiminimą visiems. Vyrų treneris P. Andriejūnas (Sydney)

MOTERŲ krepšinį taip pat laimėjo Sydnejaus KOVAS ir tokio laimėjimo, kartu su vyrais, koviečiai nebuvo turėję nuo 1966 metų. Antrą vietą laimėjo Adelaidės Vytis, 3-čią Hobartas, 4-tą Melbourne ir 5-tą Canberra. Moterų rinktinę sudaro: J. Sepokaitė, R. Andriejūnienė, V. Laukaitytė R. Kasperaitytė (visos iš Sydney), V. Kalniš, I. Petkūnaitė (Adelaidė), D. Balnionytė, R. Pilkelytė (Melbournas), A. Kaitinytė, G. Radzevičiūtė (Hobart), R. Gružauskaitė (Canberra). Treneris - M. Wallis (Sydney).

Si rinktinė žaidė draugiškas rungtynes prieš Hobartą. Rungtynių pradžioje matėsi didelis nesusižadimas ir pirmąjį puslaikį jos pralaimėjo 23:9. Antrasis puslaikis buvo visai kitoks ir lietuviškos laimėjo 27:16, tačiau pergalė teko australėms 39:36.

BERNIUKŲ krepšinyje laimėtojai tapo Adelaidės VYTIS, 2-ją vietą laimėjo Melbourne VARPAS, 3-ją Geelong VYTIS, 4-tą Sydnejaus KOVAS ir 5-tą Hobarto PERKŪNAS. Berniukų rinktinę sudarė: L. Pocius, R. Willenbrecht, L. Janonis (visi iš Adelaidės), E. Kasperaitis, D. Siutz, R. Vaišutis (Sydney), P. Verbila, D. Sadauskas ir A. Lipšys (Melbournas), M. Brenner, F. Bindokas (Geelong), P. Adomavičius (Melbournas) Treneris A. Talanskas (Adelaidė). Berniukų rinktinė taip pat žaidė prieš Hobarto jaunius ir, parodę labai gražią kovą, jie laimėjo 55:44.

TINKLINIS. Paskirų šventės tinklinio varžybų nebuvo, nes daugmas sportininkų dar finansiniai neatsigavo po buvusios išvykos į Ameriką ir Ka-

nadą. Buvo du kartus žaista tik tarp Hobarto ir Melbourne klubų ir abi rungtynes laimėjo Hobarto PERKŪNAS.

LAUKOTENISAS. Vyrų lauko tenisą laimėjo R. Sparnelis (Melbournas), dvejetą - R. Sparnelis ir V. Leveris (Sydney). Moterų varžybas laimėjo L. Pocienė (Adelaidė) ir mišrų dvejetą - R. Sparnelis ir L. Pocienė.

JAUNIŲ STALO TENISĄ laimėjo D. Valaitis, 2-ą vietą E. Starinskas (abu iš Geelong). Vyrų parodomąsias rungtynes žaidė C. Andrikonis prieš savo tėvą A. Andrikonį (Hobart) - laimėjo jaunas Andrikonis.

SQUASA-SPAUSTINĮ vyrų grupėje laimėjo J. Petraitis (Hobart), 2-ą vietą A. Pilka (Canberra) ir 3-čią V. Radzevičius (Hobart). Moterų laimėtoja tapo R. Rupinskaitė (Adelaidė), 2-roje vietoje A. Bungardaitė (Geelong) ir 3-je V. Laukaitytė (Sydney).

SACHMATUS laimėjo P. Cerakavičienė (Geelong), 2-ą vietą P. Silas (Melbournas) ir 3-čias J. Manikauskas.

BILIJARDAS. Laimėtoju tapo A. Kaitinis (Hobart), 2-ras A. Andrikonis (Hobart). Dvejetų laimėtojai tapo D. Atkinson ir V. Burokas (Sydney) ir 2-roje vietoje S. Šutas ir K. Starinskas (Geelong).

GOLFAS. Varžybas laimėjo J. Adickas 181 (Hobart), Handicap R. Hollis 183/20 (Hobart); draugiškas rungtynės V. Leveris 186 (Sydney).

KLUBŲ ATSTOVŲ SUSIRINKIMAS

Kiekvienos sprogto šventės metu vyksta klubų atstovų susirinkimas, kuris yra aukščiausias sportinis organas, galintis imti ir keisti įstatus ir kitus nuotariumus. Adelaidės klubo atstovai, nors ir buvo šventėje, bet susirinkimuose nedalyvavo protestuodami, kad į dienotvarkę buvo įtraukta Adelaidės ir jų valdybos nario R. Sidabro reikalai.

Savo nutarimuose klubo atstovai nusprendė dalyvauti su savo atstovais ir vėliavomis bendrame 1984-ųjų metų Lietuvių Dienų Canberroje atidaryme, bet taip pat turėti ir savo tradicinį sporto šventės atidarymą ir uždarymą. Pakiesta yra ir klubų balsavimo taisyklė: nuo šių metų kiekvienas registruotas klubas turi po vieną balsą ir po vieną ekstra balsą už kiekvieną šventėje registruotą krepšinio ir tinklinio komandą. Kiekvienais metais atstovai išrenka po vieną ALFAS S-gos Garbės Nari. Šiais metais tapo išrinktas Don Atkinson iš Sydnejaus. Su važiavimas vienbalsiai priėmė Išvykos į Čikagą vadovo padarytą pranešimą, taip pat priimdami ir Krašto Valdybos Kontrolės K-jos padarytą Išvykos finansinį atsiskaitymą, pareikšdami padėką buvusiam vadovui A. Laukaičiui ir visam išvykos komitetui. Susirinkimas griežtai nustatė sveitintųjų naudojimą paskirose komandose, tų kurie neturi jokių ryšių su lietuviais. Susirinkimas, vykdydamas 1982 metų atstovų nutarimą Melbourne, kur ALFAS Garbės Narys R. Sidabras iš Adelaidės buvo išpėtas, kad už nesilaikymą nutarimų jam bus atimtas šis titulas ir ženklas, svarstė ši

reikalą. Atstovai rado, kad R. Sidabras šio nutarimo nesilaikė ir balsavimo keliu jam buvo atimtas Garbės Nario titulas ir ženklas. Adelaidės Vyties klubas, už nedalyvavimą suvažiavime ir nesilaikymą atstovų nutarimo ir ALFAS statuto, buvo nubausti metine klubų mokesčių bauda \$30 ir išpėjimu, kad - jei jie nutarimų nesilaikys, tai jie negalės dalyvauti sporto šventėse ir jiems nebus leista rengti sporto šventes. Atstovai, už padarytą Garbės Nario St. Urnevičiaus iš Adelaidės išsišokimą prieš Išvykos Komitetą skrendant į Ameriką, jo išsišokimą pasmerkė ir apie tai jam bus pranešta. Atstovai priėmė nutarimą, kad nei vienas Sporto Sąjungos narys neturi teisės rašyti šmeižiančius straipsnius ir raštus į spaudą ir kitur, kurie užgauna paskirus Sąjungos vadovus ir narius. Kas yra įžeidžiama, sprendžia ALFAS.

Visi posėdžiai ir pats atstovų susirinkimas praėjo labai draugiškoje nuotaikoje, ko jau keli metai kaip nėra čia buvę. Atrodo, visos žaizdos yra užgydytos, visi reikalai išsiaiškinti ir Australijos lietuvių sportinis gyvenimas grįžo į savo seną ir draugišką vagą.

SVENTES UŽDARYMAS

Pasibaigus visom sportinėms varžyboms, visi sportininkai vėl išsiriškio prieš dovanų apkrautus stalus. Šventės rengimo vadovas A. Kantvilas, padėkojęs visiems prieš šios šventės prisidėjusiems hobartiškiams, dovanas įteikti pakvietė ALFAS pirmininką V. Daudarą.

Be visų paskirų šakų laimėtojų, jauniausio sportininko dovaną gavo E. Starinskas (Geelong) ir jauniausios - L. Ramanauskaitė. Henriko Salkausko - už geriausius pasirodymus - gavo: vyrų - W. Stanwix (Hobart), Moterų - V. Kalniš (Adelaidė), berniukų - P. Verbila (Melbourne) ir mergaičių - V. Kalniš (Adelaidė) Garbės Ženkla gavo D. Atkinson (Sydney). Petro Pilkos atminimo taure - už gražiausią ir tvarkingiausią pasirodymą šventės atidarymo metu - gavo Sydnejaus KOVAS.

Sventę uždarė ALFAS pirm. V. Daudaras, visus pakviesdamas dalyvauti būsimose Lietuvių Dienose ir Sporto Šventėje Canberroje. Hobarto sportininkams perdavus Sven-

čių vėliavą ir švenčių pereinamąją J.J. Bačiūno trofėją Canberrai, 34-ji Sporto Šventė buvo baigta Lietuvos Himnu.

Visa šventė buvo užbaigta labai gražiu ir iškilmingu N. Metų sutikimu. Dalyvaujant 600 sportininkų ir svečių, labai gražioje salėje sportininkai palydėjo senuosius ir sutiko naujuosius, ALFAS pirm. V. Daudarui anglų ir lietuvių kalba pasveikinus visus ir sugiedojus Lietuvos Himną.

Be visų kitų parengimų, labai gražiai visus sporto vadovus bei klubų atstovus priėmė Genorchy miesto, kur vyko visos varžybos, burmistras. Gražioje miesto rotušės salėje, dalyvaujant šio miesto aukštiesiems pareigūnams bei jų žmonoms ir policijos vadovybei, burmistras Ald. D. Shield labai gražioje savo kalboje sveikino atvykusius sportininkus ir džiaugėsi, kad jo miesto ribose gyvena daug lietuvių, kuriais jis gali tik didžiuotis. Sportininkų vardu žodį tarė ALFAS pirmininkas, įteikdamas šventės ir Išvykos į Čikagą ženklukus burmistrui ir kitiems šio miesto vadovams. Visi vadovai ir svečiai buvo labai gražiai burmistro, jo žmonos ir dukros pavaišinti.

34-tąją Sporto Šventę reikia laikyti labai pasisekusia. Nors dėl finansinių sunkumų dalyvavo tik apie 200 sportininkų, tačiau visas pasirėngimas ir šventės pravedimas praėjo labai gerai, nežiūrint kad Hobarte gyvena tik apie 150 lietuvių ir tai, daugumoje, mišrių šeimų. Nuoširdi visų sportininkų padėka ALB Hobarto Apyl. pirmininkui J. Paškevičiui, A. Andrikoniui, Perkūno pirm. P. Stanwix, Šventės Rengimo Vadovui A. Kantvilui ir visiems prieš šios šventės prisidėjusiems hobartiškiams.

Owner Operators

Fleet Operator
Sewell Motor Express Inc. Gen. Commodities Carrier needs owner operators with slats, vans & reefers for 48 state operation. Trip advances, terminal pay, permits furnished for long term lease. Charleston 304-755-0078 or 1-800-247-0987

OWNER-OPERATORS
FLAT BED TRUCKS Wanted to haul steel to northwest & California with return lumber loads to Great Lakes area. Must have nylon straps & full tarps to protect lumber. For details, phone 800-541-4213, Bob Wilson, System Transport, Spokane, Washington.

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyrįje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony

Federal Savings and Loan Association

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

FSLIC

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Pro mėlynus akinčius...

(Atkelta iš 5 psl.)

GAMYKLA,
KURIOS DARBININKAI
NIEKAD NESTREIKUOJA

Jungtinių Tautų Organizacijos apskaičiavimu, Žemėje per 2 sekundes gimsta 3 žmonės, kas minutę - 150 žmonių, per valandą - 9,300, per parą - 220,000. Numatoma, kad 1990 metais Žemėje gyvens 5 bilijonai 276 milijonai žmonių o 2000 metais 6 bilijonai 200 milijonų.

Kadangi mūsų protėvių patyrimu visada yra iš trijų brolių du išmintingi, o vienas kvailas, tai galite patys apskaičiuoti, kokio protinio lygio visas mūsų pasaulis.

SURUSINONET
LIETUVISKAS MEŠKAS

Nors tarybininkai įrodinėja, kad Lietuvai negresia joks rusinimo pavojus, bet faktai rodo ką kitą. Štai, kaip praneša 'Gimtas kraštas', Vilniaus paukštyno zoologijos kampelyje meškai gimė du meškiukai. Jų motina, matyt, dar buvo lietuvaite, nes jos vardas Rita. O ir tos meškos globėjas, generalinis direktorius Jeronimas Girčys, atrodo, irgi lietuvis. Bet tos Ritos vaikai jau pakrikštyti rusiškais vardais PETKA ir MISA. Kodėl? Neįtikina mūsų nė čionykščių komunistų aiškinimai, kad tai padaryta LKP CK sekretoriui Petkevičiui ir Michalinai Meškauskienei pagerbti.

GAL PASIGAMINSIME
SAVO ATOMINĘ BOMBĄ?

Lietuvio J.V. Strimačio vadovaujama 'Atominės technologijos korporacija' mūsų spaudoje skelbia, kad jos tikslas yra 'pagelbėti atominės energijos gamintojams spręsti įvairias problemas...'. Ji taip pat 'sutinka išmokyti asmenis, dirbančius šioje srityje'.

Tai gal minėta korporacija galėtų išmokyti mūsų veiksmus pasidaryti ir lietuvišką atominę bombą? Na, tada tai būtų visai kita kalba ir tarpe savės, ir su Lietuvos priešais! Užtekėtų tik vieno sakinio: 'Rupūze, tikslai klausyk ir vykdyk ką aš tau sakau, arba...'

Pavojus tik tas, kad ją gali išmokyti pasigaminti ir reorgai.

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

SUSITIKIMAS SU LINU KOJELIU

Lietuvių respublikonų vadovybės rūpesčiu buvo suruoštas susitikimas su Linu Kojeliu, Baltųjų Rūmų pareigūnu etniniais reikalams. Popietę atidarė ir jai vadovavo Anatolijus Milūnas. Platesnį pranešimą apie savo darbą padarė Linas Kojelis. Biurokratija yra didelė ir tik mažas aukštųjų tarnautojų - ne kabineto ar kongreso narių - skaičius tiesiogiai susitinka su prezidentu. Visi reikalai tarnybos laiptais referuojami aukštesniems pareigūnams ir tik labai svarbūs reikalai pasiekia prezidentą. Į viską kreipiamas dėmesys, visiems laiškam duodama eiga. Prezidentas domisi etniniais reikalais ir dalyvauja spec. konferencijose. Po įdomaus pranešimo iškilo paklausimų ir net išsivystė diskusijos.

Popietės vadovas A. Milūnas padėkojo jaunajam svečiui Linui Kojeliui už dalyvavimą ir pažadėjo ateityje surengti platesnio masto pranešimą, nes šiuo kartu per vėlai buvo sužinota apie atsilankymą Chicagoje. Pietuose dalyvavo gražus būrelis lietuvių respublikonų ir jiems prijaunčiančių.

Džiaugiamės, kad vis daugiau ir daugiau atsiranda lietuvių besidominčių politiniu gyvenimu ir užimančių aukštas vietas svarbiuose valdžios sektoriuose.

25 METAI PEDAGOGINIAM LITUANISTIKOS INSTITUTUI

Pedagoginis Lit. institutas mini 25 metų veiklos sukaktį ir išleidžia gausų absolventų būrį. Jubiliejinis pokylis įvyks

sausio 28 d. 7:30 v.v. Jaunimo centro didž. salėje.

Programoje: PLI 25-rių metų sukakties paminėjimas, absolventams diplomų įteikimas, vakarienė ir šokiai, grojant Aido orkestrui.

Įėjimo auka su vakariene \$12.50 (studentams \$6).

Dalyvaukime ir vietas rezervuokime iš anksto instituto raštinėje, 5620 So. Claremont Ave., Jaunimo centras.

JAUNIMO CENTRO RENGINIAI

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 66 metų paminėjimas ruošiamas vasario 16 d. Jaunimo centro kavinėje. Programą atliks skautės, vadovaujamos Danutės Eidukienės, o vaišės - Jaunimo centro moterų klubo.

Tai šeimų (jaunų ir vyresnių) vakaras, Lietuvai labai svarbioje dienoje. Dalyvaukime.

Tradicinis Jaunimo centro pavasarinis koncertas rengiamas balandžio 29 d. didžiojoje salėje. Koncertuos New Yorko Harmonija.

Ruoškimės dalyvauti ir paremti Jaunimo centrą.

...

POETES EGLES JUODVALKES poezijos knygos "Pasaką žiedas žydi" sutiktuvės įvyks vasario 17 d. 7:30 v.v. Jaunimo centro kavinėje. Apie Eglės Juodvalkės "Ziedą" kalbės Illinois universiteto prof. dr. Marija Stankus-Saulaitė, o eilėraščius skaitys pati autorė Eglė Juodvalkė.

Poezijos knygos sutiktuvės ruošia Ateitininkų sendraugių Chicago skyrius.

Visi kviečiami atsilankyti.

Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos pareigūnai sausio 2 d. Saulių namuose Chicagoje buvo susirinkę pasitarimui. Sėdi iš kairės: U. Zinkienė, M. Gydienė, kuopos pirm. Ed. Vengianskas, moterų vadovė A. Janušauskienė ir G. Martinkienė. Stovi: P. Malėta J. Marius, V. Utana, A. Malėtienė, G. Kuzmienė, J. Janušauskas ir V. Zinkus.

P. Malėtos nuotr.

KUN. VYTAUTO BAGDONAVICIAUS, MIC 75 metų amžiaus ir 50 metų kunigystės paminėjimas rengiamas sausio 29 d. 3 val. p.p. Jaunimo centro didž. salėje, vaišės kavinėje. Įėjimo auka \$5 asmeniui.

Rengimo komitetas kviečia gausiai dalyvauti.

ANTRAM KAIMUI 20 METŲ

Chicago lietuvių satylinis teatras Antras Kaimas švenčia savo veiklos dvidešimtmetį. Jubiliejiniai spektakliai, kuriuose dalyvauja ir iš toliau atvykę buvę antrakalniečiai, įvyks šeštadienį, vasario 4 d. 8 v.v. ir sekmadienį, vasario 5 d. 3 val. po pietų Jaunimo Centre. Bilietus galima įsigyti Vaznelių parduotuvėje Gifts International.

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Korp! Neo-Lithuania Chicago skyrius rengia Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo šventės minėjimą sekmadienį, vasario 19 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose. Paskaitą skaitys fil. Eglė Juodvalkė. Korporantai dalyvauja su spalvomis.

MARGUCIO KONCERTAS

Petro Petručio vedama lietuvių radijo valandėlė Margutis rengia muzikės Ramintos Lampsatytės ir mimo Zigmo Banevičiaus koncertą sekmadienį, vasario 25 d. Bilietus galima gauti Margutyje, ar Vaznelių parduotuvėje Gifts International.

WANTED JOURNEYMAN or 1ST CLASS SKILLED KLUGE LETTERPRESS OPERATOR

Experienced full-time, Embossing, foil stamping experience helpful. Steady work for qualified help and fringe benefits. Send resume or call: ACCENT EMBOSsing, 306 Washington, N. Minneapolis, Minn. 55401 612-332-4948. (1-7)

LETTERPRESS OPERATOR

To work & live in congenial community. For Colo. Springs, Co. high quality, non-union commercial print shop. Full Time. Excellent benefits. Job Exp. Only. 12"x18" Kluge or equiv. Hot foil stamping, embossing, numbering, die cutting—no linotype. Steady work, fringe benefits.

MONARCH PRINTING

4719 FLINTRIDGE
COLORADO SPRINGS, CO. 80907
303-598-5811 (3-4)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSE To work & Live in A Small Congenial Community And A 140 Bed Acute Care Hospital. ICU CCU Head Nurse: SKI UTAH And work in a brand new 10 bed unit of a beautiful new facility. 10-15 years experience, prefer management experience. Immediate opening. Call or send resume to PIONEER VALLEY HOSPITAL, P. O. Box 31841, West Valley City, Utah 84131-0841. (801) 968-9061, ext. 135. (3-7)

KAI PACAI VIEŠPATAVO LIETUVOJE

(2)

Dr. Algirdas Budreckis

"Tvano metu" karalius Jonas Kazimieras buvo pasitelkęs savo pusėn Pacus prieš Radvilų didžiūnų šeimą. Kas buvo tie Pacai? Pacų galybės metu buvo sukurta legenda, kad jie kilę iš senovės Romos. Oficialusis ir pirmasis jų genealogas Polujanavičius 1686 m. parašė "Genealogija Paca", besąlygiškai teigdamas, kad jie kilę iš senovės romėnų. Žinoma, čia veikė barokiška pažiūra. XIX a. lenkų genealogai A. Bonieckis³ ir J. Wolff⁴ atmetė šią legendą ir Pacus laikė lietuviškos kilmės, pirmuoju Pacų minėdami tūlą Pacą (Pocių) Dauką. Pirmosios užfiksuotos istorinės žinios apie Pacus užtinkamos iš Kazimiero Jogailaičio laikų. 1447 m. vienas Pacas minimas Kameneco vietininku. Iš ankstyvesnių Pacų daugiau žinių išilko apie Jurgį Pacą, kuris buvo savo karjeroje Kauno, Kijevo, Naugardo, Polocko ir Merkinės vietininkas.⁵ Jo sūnus Mikalojus Pacas taipgi užėmė įvairias aukštas pareigas Lietuvos didžiojoje kunigaikštijoje. Jo sūnūs Mikalojus, Stanislovas, Domininkas ir Povilas davė pradžią XVII a. Pacų giminei.

IV. Pacas — Didysis etnomas

Pirmasis iš Pacų iškilo Mykolas Kazimieras iš Rožankos (Lydos pavieta), pasižymėjęs kare su kazokais ir švedais. Švedams išėjus iš Lietuvos, karas dar nepasibaigė. Lietuvos kariuomenė, kurioje iškilo

Mykolas Pacas, ištūmė švedus iš Mintaujos, Goldingos, Ventpilio ir Liepojos. 1660 m. buvo pasirašyta taikos sutartis Olivoje su Švedija.⁵

Mykolas Kazimieras Pacas buvo Trakų vaivados Petro Paco devintasis sūnus. Jaunas pradėjo karjerą, dalyvavo kautynėse prieš rusus ir švedus. 1663 m. Šeduvos konfederatai jį išrinko regimentatoriumi. Savo paklusnumo Jonui Kazimierui akte galėjo apie save pasakyti: "skaičiau daugiau pergalių negu metų".

Mykolas Kazimieras pradėjo savo karjerą taurininku (1959. IV. — 1959. X. 25). 1959 m. spalio 29 d. tapo Lietuvos stovyklininku. Po kelių dienų Židikuose pasirašė lietuvių karių manifestą, kaip bajorijos direktorius ir regimentatorius. Jis malšino maištininkus ir susikondfederavusią Lietuvos kariuomenę. 1663 m. gruodžio mėn. už tai gavo Smolensko vaivados ir lauko etmono urėdus po Gansiausio (Gosievskio) nužudymo. 1667 m. sausio mėn. tapo Lietuvos didžiojo etmonu ir Vilniaus kaštelionu. Po Jurgio Glebavičiaus mirties, 1669 m. rugsėjo 22 d. Mykolas Kazimieras Pacas buvo paskirtas Vilniaus vaivada.⁷

1660 m. Mykolas Pacas buvo apgūlęs rusų užimtą Vilnių, bet jam nepavyko įveikti rusų įgulos. Pagaliau 1661 m. gruodžio 4 d. Vilnius buvo Boguslovo Radvilo išvaduotas,⁸ rusai stumiami iš Lietuvos.

Dar karams nepasibaigus, Mykolas Kazimieras įsigijo Antakalnį ir kartu su broliu, Žemaičiu vyskupu Kazimieru, nutarė ten pastatyti puošnią Šv. Petro ir Povilo bažnyčią. Italų menininkai Piero Peretti ir Giovanni Ballo buvo statybininkai. Sakoma, kad Pacai išleido bažnyčios statybai 8 statines aukso.⁹

Nepaprastai religingas ir pamaldus didysis etmonas Pacas rėmė visus vienuolynus, ypač augustinus, kuriems pastatė Šv. Petro ir Povilo bažnyčią, joje palaidotas su antkapio įrašu "Hic iacet peccator". Tarp jo fundacijų buvo Merkinės, Mogiliavo, Lipniškių ir Lietuvos Brastos bažnyčios. Lietuvos vidaus politikoje jis buvo prancūzų partijos šalininkas. Eidamas didžiojo etmono pareigas, jis parašė reguliaminą kariuomenei "Artykuly wojskowe", kurie buvo Vilniuje išleisti 1673 m.¹⁰

(Bus daugiau)

4. Jozef Wolff, Pacowie, 1887; Josef Wolff, Senatorowie i dygnitarze, 1885.

5. Vanda Sruogienė, Lietuvos istorija, Čikaga, 1956, p. 587.

7. J. Wolff, Senatorowie i dygnitarze.

8. V. Sruogienė, Lietuvos istorija, p. 570.

9. Ten pat, p. 598.

10. Steponas Pranciškus Medekša paliko daug raštų apie etmoną ir kancelerį Pacus. Taipgi žr. Scriptores rerum polonicarum, IV tomas, K. Niesiecki, Herbarz Polski, VI tomas, pp. 369-370.

TRAUKINIŲ | POLIARINĖ VASARA... (13)

Henrikas Stasas

Labirintas

Pravažiuojam 'poliarinį ratą'

Apie šį įdomų ir simpatyngą viešbučio savininką daugiau sužinojau, kai grįžė iš pasi-vaikščiojimo geram kavą ir stebėdami televiziją šnekučiavoms su tuo metu čia viešiniu jo broliu, kuris gerai vartojo anglų ir vokiečių kalbas. Pasirodo, kad viešbučio šeimininkas yra buvęs geležinkelio tarnautojas, o dabar jau keleri metai pensininkas. Viešbutį laiko tik pajavairinimui pensininko dienų, kaip savo mėgiama 'hobby' ir šiuo verslu nesiekia jokio pelno. Buvo malonu su juo nors trumpai pabendrauti ir pasidalinti mintimis.

Iš Vennas į Boden buvo gana toli. Išvykome iš čia anksti rytą, nes šiandien turėjome pasiekti tolimiausią Švedijos šiaurėje traukiniu pasiekiamą vietą - Kiruną.

Diena buvo taip pat saulėta ir dangus mėlynas, vietomis baltų plunksninių debesų išraižytas. Miškuose palengva išnyko pušys, liko tik beržai ir eglės. Priartėjome vėl prie Botnijos įlankos ir pasiekėme žymų Švedijos uostą Lulea. Iš Lulea traukinys dundėjo pro Boden toliau į šiaurę. Augmenija darėsi vis skurdesnė. Beržai ploni, kreivi, o eglės tamsios ir nepaprastai siauros, iškilusios iš beržų žalumos atrodė lyg žvakės. Gamta mat čia prisitaikiusi prie klimatinio sąlygų. Plačiom šakom eglės čia žiemos metu neatlaikytų sniego krūvio ir sniego audrų.

Tarp miškų čia be galo daug ežerų, kurie mėlyna plieno spalva saulėje žvilgs, tarytum ledynuose praperšos. Už Morjarv kiek pavažiavus visai

atsitiktinai pastebėjau prie geležinkelio didelę lentą su užrašu 'Arctic circle' - tad pravažiavome poliarinį ratą, už kurio tik už 200 km. mūsų stojimo vieta Kiruna.

Augmenija kas kart vis menkėjo. Daugiausia pelkėtos vietos ir begaliniai akmenynai. Tarp uolų ir didžiulių akmenų gabalų putodamos sriautos upės veržiasi iš kalnų į lygumas. Gamtovaizdis lyg būtų iš priestvaninio pasaulio, labai grandiozinis, tačiau - ilgiau bestebint - darosi nuobodus. Viskas atrodo gana nyku, tik žmonių apgyventos vietos suteikia aplinkai gyvybės.

Sios grandiozinės gamtos aplinkoje išaugęs nemažas rūdos kasyklų miestas Gallivare. Nuo Gallivare iki Kirunos tęsiasi švedų geležies karalija. Zemė čia slepia milžiniškus aukštos kokybės rūdos sluoksnius, kurios čia per metus iškasama 20 milijonų tonų ir dauguma jos per Lulea ir Narviką išvežama į Vakarų Europos plieno liejyklas.

Cia prasideda ir Švedijos Laplandija. Gamtovaizdį kiek pajavairina toluose matomi baltom sniego viršūnėm pasipuošę kalnai, kurie nusileidžia į tamsiai mėlynus miškus ir plieninius ežerus. Prieš Kiruną traukinys paskutinį kartą sustojo mažėj Svappavara stotelėje, už kurios miškai praretėjo ir rudos tundros dengė tolimus plotus. Šioj poliarinės vasaros erdvė ganėsi išstisios kaimenės elnių. Prie pat geležinkelio stovėjo nedidelis viešbutis turistams, keletas laipijų gyvenamųjų medinių pasta-

tų, elektros transformatorių pastatas ir tai buvo viskas, kas šioje poliarinėje srityje egzistavo. Visa gamta, saulės nušviesta, atrodė šiurkščiai reali. Ežerą gaubė tamsūs, baltais pakraščiais debesys, kurie tiptiki šiam kraštui.

Priartėjus prie Kirunos, pirmiausia pastebėjome kitą pusę geležinkelio tamsių geležies rūdos kalnų kontūrus, virš kurių kabėjo raudonas saulės diskas. Prisimiau tada Stockholmo muziejuje matytą švedų dailininko Karl Nordstrom paveikslą, vaizduojantį šiuos kalnus saulėlydyje raudonai auksiniais kontūrais ir nakties poilsius grįžtančius pagal geležinkelį lapius su elnių kaimenėmis.

Traukiniui sustojus Kiruna stotyje ir mes skubėjome surasti sau nakvynę.

(Bus daugiau)

Mums rašo

TEGYVUOJA SKIRPSTAS!

Tegyvuoją Dirvos Skirpstas, (vm), Draugo m.dr., Pasaulio Lietuvio Br. Nainys ir visi kiti, kurie nevyniodami į tautinę vatą iškelia mums kai kada nepatinkančias skaudžias temas. Tam ir yra demokratija, kada tiek redaktorius, tiek ir skaitytojai gali susidaryti ir viešai skelbti savo nuomonę ir pritarti ne tam, kas peršama, bet tam, kas jam tuo metu atrodo naudinga bendram, nepartiniam, tautiniam išlikimui.

Kontraversiniai straipsniai, prisilaikant etikos ir tinkamos pagarbos oponentui, išsivijos spaudą apsaugos nuo sauso ir dėmesį džiuginančio lėkštumo

dr. Ferd. Vyt. Kaunas
Chicago, Ill.

Gerb. Ego,

Lietuviškosios Skautybės Fondo Valdybos ir savo vardu nuoširdžiai dėkoju Jums už dėmesį ir gerą žodį L.S. Fondui, tilpusį 'Dirvos' š.m. sausio 12 dienos numeryje. To mums labai trūksta.

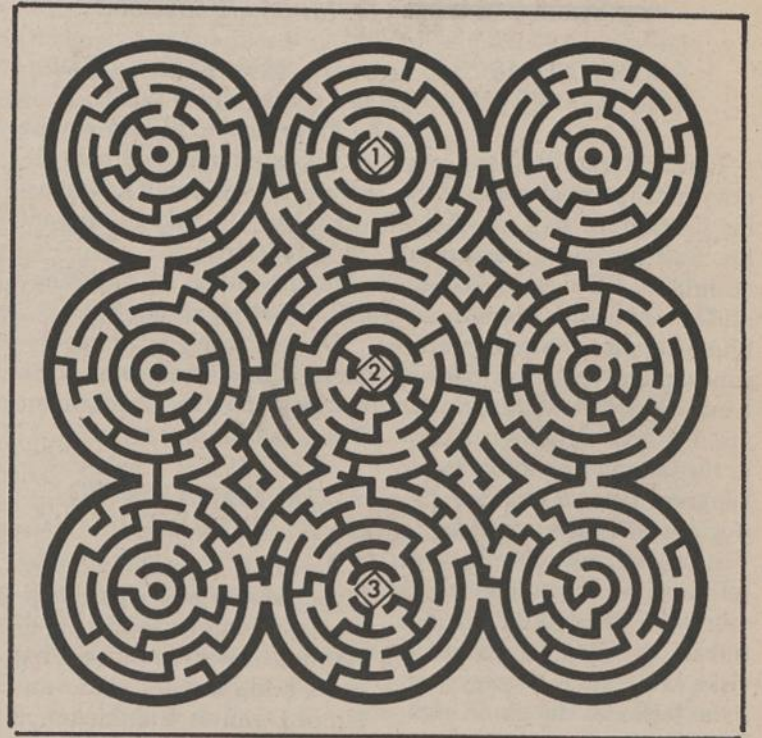
Jūsų gražus atsiliepiamas skatina mus tolimesniam darbui.

Kostas Nenortas
Boston, Mass.

ATSAKYMAS SKIRPSTUI

'Dirvos' Nr. 1 Skirpstos kampeleje 'Sis bei tas' skaitėme: Tėv. Zib. Nr. 21 P. Lelis, grinddamas mus su latviais rašė: Prieš I Did. karą Rygoje buvo latvių netoli pusės, o Vilniuje lietuvių tik 2%. Iš kur ištraukta ši 'antis'? Ji iškreipia istorinę tiesą. Be abejo tai iš gausių lenkiškų šaltinių ...

Bandysiu įtikinti Skirpstą, kad tie daviniai nėra 'antis', nei iškreipta tiesa, nei lenkiški šaltiniai. Rašydamas Tėv. Zib. apie Rygos ir Vilniaus gyventojus pasinaudojau prof. dr. A. Rukšos ilgu ir įdomiu straipsniu 'Dėl ko atsilikęs Lietuvos švietimas', atspausdintu 'Dirvos' Nr. 18, 1972 m. kovo

Suraskite kelią šiame labirinte, pradėdami iš Nr. 1, eidami per Nr. 2 ir pasiekdami Nr. 3. Atsakymas 10 psl.

3 dieną. Kadangi ten nurodyti daviniai yra įdomūs ir dabar, tai miestų gyventojus liečiančią ištrauką pacituosiu iš-tisai:

'Devyniolikto amžiaus antroje pusėje, ryšium su geografiškai Rusijai patogiais uostais, Latvijoje ir Estijoje buvo nutiesta daugiau geležinkelių negu Lietuvoje ir ten žymiai daugiau išaugo pramonė ir miestai.

Dar greitesniu tempu, negu miestai, augo miestuose latvių ir estų procentas. Rygoje 1897 metais buvo 255,879 gyventojai, iškurių 106,541 latviai, o 1913 m. ten buvo 497,586 gyventojai su 209,879 latviais. Taline 1871 m. estai sudarė 51.8% gyventojų, o 1913 m. 70.8%.

Nors Lietuva turėjo gyventojų daugiau negu Latvija ar Estija, tačiau Vilniuje, jos sostinėje ir didžiausiame pramonės centre prieš pirmąjį pasaulinį karą tebuvo apie

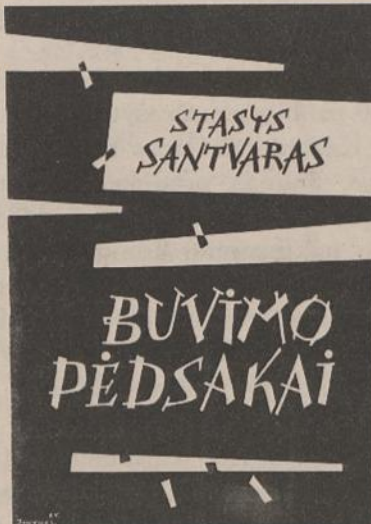
180,000 gyventojų. Antrame didumu mieste, Kaune 1897 metais buvo 71,000, o 1923 m. 92,446 gyventojai. Bet lietuvių sudarė labai mažą miestų gyventojų dalį. Ypač mažai lietuvių gyveno pačioje Lietuvos sostinėje Vilniuje, apie 2% pagal tų metų statistiką.

Lietuvių procentas Vilniuje neaugo dėl to, kad XX amžiaus pradžioje Vilniuje lenkinimo procesas dar nebuvo sustojęs, nors Vilnius jau buvo tapęs lietuviško atgimimo centru.

Nedaug geresnė padėtis buvo ir Kaune. 1918 m. gruodžio mėn. išrinktąją Kauno miesto Tarybą sudarė 71 atstovas, iškurių buvo 30 lenkų, 22 žydai, tik 12 lietuvių, 6 vokiečiai ir 1 rusas. Taigi, Kaune 1918 m. buvo tik 17% lietuvių, o anksčiau dar mažiau.

P. Lelis
Toronto, Ont.

STASIO
SANTVARO
AŠTUNTOJI
LYRIKOS
KNYGA
BUVIMO
PĖDSAKAI

Kietais viršellais su aplanku dail. V. K. Jonyno ir autoriaus portretu, 168 psl. Išleido Vilties leidykla Clevelande. Kaina 8 dol.

— I Š K I R P T I —

Siunčiu 8 dol. ir prašau atsiųsti Stasio Santvaro aštuntąją lyrikos knygą BUVIMO PĖDSAKAI. (Vilties draugijos nariams kaina 6 dol.).

Persiuntimo išlaidoms pridėti 1 dol.

DIRVA
P. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103

Pavardė ir vardas

Adresas

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

GINKIME LIETUVIŲ TEISES
NEPAMIRŠKIME SAVO AUKOS LIETUVIŲ TEISĖMS
GINTI FONDUI

Prašome pasinaudoti šia atkarpa. Čekius rašyti "Lietuvių Teisėms Ginti Fondas" (arba "American Lithuanian Rights Fund, Inc.") ir siųsti adresu: 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Illinois 60636.

Auka Lietuvių Teisėms Ginti Fondui US \$.....

Pavardė, vardas

Adresas

ŽIEMOS OLIMPINIAI ŽAIDIMAI

JUGOSLAVIJOJE *Br. Keturakis*

Olimpinių žaidimų ruošos istorijoje, Jugoslavija yra antroji komunistinio režimo šalis. Bosnijos-Hercogovinos sostinė Sarajevas, su 500,000 gyventojų, yra šiųmetinių (XIV-jų) žiemos žaidimų šeimininkais.

I olimpinį judėjimą kraštas įsijungė 1919.XII.14, kai buvo įkurtas Judoslavijos komitetas Belgrade. Prieš tai, 1909 m. veikė Kroatų Sporto draugija ir Serbų Olimpinių komitetas 1910 m. Pirmieji jų žingsniai buvo V-je Stockholmo Olimpiadoje, kai du serbai lengvaatletai buvo vieninteliai dalyviai. Žiemos olimpinuose žaidimuose aktyviai reiškiasi nuo jų pradžios 1924 metų, Chamonix, Prancūzijoje.

Šiųmetiniams žaidimams, kaip matome, sueina 60-metis kurio slinkty atsiektą ne tik daug laimėjimų varžybiniame žaidimų lygyje, bet ir žiemos sporto šakų bei jų rungčių administraciniame ir techniškaime pravedime. Nūdienės priemonės - kaip slidės, pačiūžos, rogutės ir specialiai kasmet gerinama apranga, patirtis meteorologinių sąlygų vertinime (temperatūra, sniego rūšys, ledo kietumas, atitinkami tepalai slidininkams) - yra svarbūs tyrimai rezultatų gerinimui. Milžiniška konkurencija reikalauja didelių krūvių kasdieninės ir net dvigubos treniruotės, su specialia sporto medicinos fiziologine laboratorija sportininkams tirti. Į pasaulinę ar tarptautinę klasę patekti - šiuo atveju i olimpinių žiemos žaidimų laimėtojų rikiuotė - reikia asmens su pilnomis dvasinėmis ir fizinėmis galiomis, bei vidine paskata - motyvacija.

I-jų o. žiemos žaidimų programa apėmė slidžių ir greitojo čiuožimo rungtis vyrams, dailiųjų čiuožimą abiem klasėmis (vyrams ir moterims), bobsley rogučių ketveriuke ir ledo ritulį.

Sarajevo žiemos žaidimuose sporto šakų rungtys smarkiai padaugėjo, nes slidžių varžybose prisidėjo alpinistinė konkurencija (did. slalomas, slaloms, nusileidimas) vyrams ir moterims, greičio rungtys moterims (čiuožime) - kaip 500, 1000, 1500 ir 3000 mtr.; taip pat moterų kl. slidžių varžyba apimanti 5, 10 ir 20 klm. individualinė ir 4x5 klm. estafetė, plius šokiai ant ledo. Pridėkime dar 1960 m. Squaw

Valley (VIII-ji O.Z.Z.) įvestą naują rungtį Biathlon (graikiškai reiškia dvikovė), kuris susideda iš perbėgimo (cross-country) slidėmis 10,20 klm. ir šaudymo pratimų, kaip individualinė rungtis, plius 4 x 7.5 klm. estafetė irgi su šaudymo pratimu. Ši rungtis O. žiemos žaidimuose yra vyrų klasėje.

Šia proga pagarbiai turime paminėti ir Lietuvos slidininką Algimantą Salną, kuris 1983 m. iškovojo pasaulio ir Sov. S-gos biathlono rungties pirmenybių nugalėtojo vardą. Ignalinos sporto mokykloje jis pradėjo slidinėjimo pamokas. Giedresnių vilčių ateičiai netikė - buvo žemo ūgio. Greitai susirgo. Vėliau atsitiesė ir pilnu lietuvišku ryžtu užsimojo prasimušti i aukštumas. Nors krašto žiemos sąlygos slidėms yra labai menkos ir atsiekimui pasekmių kelias itin sunkus, bet A. Salnos dvasinis atkaklumas ir tautinis aspektas laidavo šias pergales. Praeito rudens, 1983 m. lapkričio mėn. psirodymai Sov. S-gos stipriausių biathlonininkų konkurencijoje, duoda pagrindo tikėtis, kad A. Salna bus Sov. S-gos rinktinės dalyvis, o gal ir žiemos žaidimų nugalėtojų tarpe. Tokio įvykio tautos sporto istorijoje dar neturėjome, bet pagrįstai jo laukiame Sarajevo o.ž. žaidimuose.

Sarajevo žiemos žaidimų išlaidos, pagal 1981 m. apskaičiavimą, siekia U.S.\$ 157 milijonus. Komunistiniams kraštui gana didelė suma, bet žinant žaidimų populiarumą pasaulyje ir gera iplaukas iš televizijos stočių, ruošimas visada apsimoka, nors ir yra nemaži finansiniai sunkumai. Stai 1980.VI.19 Tarptautinis Olimpinių K-tas, kartu su Sarajevo žiemos žaidimų organizaciniu k-tu, sudaro sutartį su JAV ABC kompanija žaidimų transliavimui už 91.5 milijono U.S. dolerių, kurių 25 milijonai atitenka I.D.C. (Tarpt. Olimp. K-tui), pasidalinant su tarptaut. žiemos sporto šakų organizacijomis ir dalyvaujančių kraštų Olimpiniams k-tais. 1982 m. Europos Televizijos Unija, už tokios pat paskirties sutartį, kloja U.S.\$ 4,100,000. Kanados trys stotys (C.T.V., T.V.A. ir C.B.S.) sumoka US valiuta 1,800,000. Pridėkime pašto ženklus, loterijas, suvenyrus ir pajamas už bilietas, įvairius koncertus,

Vytauto D. Universiteto studentų atsargos karininkų Korp. Ramovė korporantai 1935 metais gegužės 26 d.

meno parodas ir spaudoje reklamas sąryšį su žaidimais -- gauname dideles iplaukas. Įrengimai rogučių keliams, nuoskandos šuoliams, trasos slidžių nusileidimams ar nauji bei atremontuoti viešbučiai sportininkams dalyviams bei v-bių nariams, įskaitant ir svečius - lieka krašte tolimesniam naudojimui. Sarajevo org. k-tas, kaip ir visa Jugoslavija, alsuoja vienu ir tokiu pat atodūsiu: 'Atiduodame jėgas ir sportinį patyrimą o. žiemos žaidimų geram pravedimui'. Si propaganda turi ir ekonominį polėkį, nes nuoširdus ir svetingas atsinešimas i lankytojus patraukia turistus ateičiai.

Keletas svarbesnių paaiškinimų dėl alpinistinių rungčių: nusileidimo, didžiojo slalomo ir slalomo. žodis 'alpinistinės' atsirado dėl to, kad Alpių kalnuose šios rungtys gavo pradžią. Slalomas, žodine kilme yra norvegų kalbos, kur slad reiškia mažą nuolaidumą, laam (tarti lom) žymėvėžes. Ši rungtis pirmą kartą įtraukta i V-sius o.ž. žaidimus 1948 m. St. Moritze, Sveicarijoje. Visos šios trys rungtys vykdomos nuo kalnų su šiais skirtumais: Imkime Sarajevo o.ž. žaidimų programą, nusileidimas vyrams Bjelašnica vietovėje. Pradmė (startas) 2,076 mtr. aukštumoje, baigmė prie 1,273 mtr.; aukščio skirtumas tarp pradmės ir baigmės, kaip matome, yra 803 mtr.; Nusileidimo ilgis 2,994 mtr.; nuolaidumo vidurkis 28%, didžiausias 60% ir mažiausias 6%.

Didysis slalomas: pradmė 1,745 mtr.; baigmė 1,363 mtr., aukščio skirtumas 382 mtr.; ilgis 1,122 mtr., nuolaidumo vidurkis 36%.

Slalomas: pradmė 1,572; baigmė 1,363; aukščio skirtumas 209 mtr.; ilgis 553 mtr. ir nuolaidumas 40%.

Moterims šių rungčių nuotoliai šiek tiek trumpesni ir mažesnis nuolaidumas. Abiejų klasių (vyrų ir moterų) abiejuose slalomuose reikia pravažiuoti keliasdešimtis išstatytų (pažymėtų) vartų, kur reikalinga nepaprastai gera posūkių technika, nervinė reakcija ir preciziškas nujautimas: nie kur ne per daug aštriai, kad greitis nesumažėtų ir ne per lėtai, kad neužgaištum rungties eigoje. Vertinimo kriterijus - kuo trumpesnis laikas, tuo arčiau i pergale.

Jugoslavija pasaulinėje sporto arenoje turi laimėjimus futbole, krepšinyje ir rankinyje.

Žiemos sporto šakose ir o. žiemos žaidimuose jų indėlis labai kuklus, nes aktyvių dalyvių itin mažas skaičius. Kad ir senos (1975 m.) oficialios jų žinios, bet pažiūrėkime ką rodo. Pvz. slidininkų tik 10,000, pačiūžininkų vos 500, kai šaudytojų 193,800, futbolo 109,000, krepšinio 40,000. Tegul ligi šio meto tie skaičiai veik dvigubi, tai vienok dar mažai aktyviųjų, lyginant su Rytų Vokietija ar Cekoslovakija.

Tarptautinėse sporto organizacijose turi arti 100 įvairaus rango pozicijų, gerą trenerių rankinį, futbole, kas iškelia krašto sportinį vardą. Platūs ir sėkmingi ryšiai, ypač šių žaidimų ruošoje, su IOC ir kitomis žiemos sporto organizacijomis, sėkmingas ir laiku atliktas įrengimų kompleksas, laiduoja pavyzdingą žaidimų eigą. Sėkmės Jugoslavijai, kaip šeimininkei, ir visiems dalyviams!

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia i savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel: (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES FOR ICU & CCU. FOR ALL SHIFTS To work and live in a small congenial community. Positions available in new coronary care unit of 41 bed hospital in Northern Wisconsin. Experience preferred. Good starting salary and fringe benefits. For information & application contact Dorothy Ortmann, D.O.N., HAYWARD AREA MEMORIAL HOSPITAL, Route 3, Box 3999, Hayward, WIS. 54843. 715-634-8911. (1-7)

VACIO KAVALIŪNO ROMANAS DALIA

Kietais viršeliais su aplanku dail. Vlados Stančikaitės-Abraitienės, 236 psl. Kaina 7 dol. Išleido Viltis.

Illinois valstijos atstovas R.T. Kaska (vidury) su J. Paukščiū ir kun. F. Kireliu vyčių susirinkime Chicagoje. P. Malėtos nuotr.

Rasą ir Marių pasitikome su viltimi

Lietuviškoji išeivija nuoširdžiai džiaugiasi kiekviena nauja lietuviška šeima. Dedame į jas viltis tikėdami, kad tokios šeimos aktyviai įsijungs į lietuviškosios veiklos sukurius ir bus dideli ir geri darbininkai visose lietuviškojo gyvenimo srityse.

Su tokia pat viltimi sutikome ir Rasą su Mariu KASNIŪNUS, pr. metais lapkričio 26 dieną sukūrusius lietuvišką šeimą. Sia nauja šeima džiaugiamės dar ir dėl to, kad Rasa ir Marius jau yra išėję gyvenimo mokyklas, aktyviai dirbė jaunimo organizacijose, iš tėvelių paveldėję meilę lietuviškam darbui ir Lietuvai. Jų širdyse jau dega lietuviškosios gyvybės karšta ugnis ir juos sutikdami viliamės, kad jų šeima ir ateityje eis lietuviškojo darbo ir meilės Lietuvai keliu.

Rasa Narutytė-Kasniūnienė puiki visuomenininkė. Nuo mokyklos suole stropi ateitininkė, dirbo kun. Lipniūno kuopos vadovybėje, globojo jaunesniuosius ateitintikus, vadovavo Studentų ateitintikų Chicago draugovei, SAS'ę vicepirmininkė pareigas, dirbo Lietuvių jaunimo sąjungoje, Chicago skyriaus valdyboje ir Amerikos lietuvių jaunimo sąjungos taryboje. Yra baigusi St. Xavier kolegiją, kur išgijo biologinių mokslų ir gailingosios sesers bakalaurą. Dabar studijas tęsia De Paul universitete, siekdama magistro laipsnio. Yra baigusi lituanistinę mokyklą ir Pedagoginį institutą, gaudama istorijos mokytojos diplomą ir keletą metų mokytojavo lituanistinėse mokyklose.

Marius Kasniūnas mums pažįstamas jau iš senų laikų. Jį prisimename kaip vieną iš ryžtingai kovojusių už Lithuanian Plaza. Jis greičiausiai iš tėvelio paveldėjo tautinį sąmo-

ningumą ir pasirinko ideologinę Neo-Lithuania korporaciją ir Chicago padalinyje keletą kartų buvo išrinktas valdybon. Jam prie širdies buvo ir oro skautai, jis ir čia aktyviai reikėsi. Nuo mažens dalyvavo lietuviškose organizacijose ir jų veikloje. Šiuo metu Marius yra Korp! Neo-Lithuania vyriausioje valdyboje ir eina vicepirmininko pareigas. Jam nesvetimas ir spaudos darbas, bendradarbiauja rašiniiais lietuviškojo spaudoje. Jis yra baigęs St. Xavier kolegiją, išgijęs diplomą iš biznio administracijos ir dabar vadovauja Griffith Laboratory Data Processing skyriui.

Sios gražios, lietuviškos poros jungtuvės Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje, Chicagoje, palaimino kun. dr. Jurgis Sarauskas ir kun. Juozas Vaišnys, S.J.. Sv. Mišių metu giedojo jaunosios krikšto motina sol. Dana Stankaitytė, vargonais palydėjo Robertas Mokuskas. Smuiku grojo Herkulis Strolia, trimitu - Darius Polikaitis.

Jaunuosius prie altoriaus atlydėjo šešios poros pamergių ir pabrolių. Pirmoji pamergė buvo jaunosios sesutė Daino Quinn, o pirmasis pabrolis - jaunojo brolis Vytas Kasniūnas. Toliau sekė Dana Juodvalkytė ir Vytas Lokošiūnas, Vida Nakaitė ir Raimondas Brizgys, Rūta Girdauskaitė ir dr. Jonas Prunskis, Ramona Stankutė ir Chester Zadlo, Svajonė Kerelytė ir Rod O'Connor. Bažnyčioje dalyvavo daug jaunųjų ir jų tėvelių giminių ir artimųjų.

Vakare Sabre salėje įvyko vestuvinė puota. Dalyvių virš pusketvirto šimto. Svečiams pasivaikšius kokteiliais, atvyko salėn jaunieji su palyda. Juos, pagal lietuviškas tradi-

Rasa Narutytė ir Marius Kasniūnas.

cijas - su duona, druska ir vynu - sutiko tėvai: Elvyra ir Pilypas Naručiai ir Jieva ir Vytautas Kasniūnai.

Jaunosios tėvas Pilypas Narutis pirmasis pasveikino svečius, gi jaunajai porai išreiškė linkėjimus jautriu žodžiu. Puotai vadovauti pakvietė aktorių Kapačinską. Jis - puikus puotos vadovas, turįs gražaus sąmojaus!

Palydovų vardu jaunuosius sveikino pirmasis pabrolis

Vytas Kasniūnas ir pakėlė šampano tostą už jaunųjų laimę. Ateitintikų federacijos tarybos pirmininkas dr. Adolfas Damušis prisiminė jaunuosius, ypač jaunąją Rasą, kuri savo gyvenimą pašventė ateitintikų idėjai. Jaunojo tėvas, žurnalistas Vytautas Kasniūnas labai įdomiai sugrįžo į savo šeimos praeitį, į lietuviškojo gyvenimo kelią, kuriuo ėjo ir jaunasis Marius, pamildamas savo senelių ir tėvų idėjas.

Sv. Tėvo jauniems palaiminimą perskaitė kun. Juozas Vaišnys, S.J. ir sveikinimo žodyje pažymėjo, kad šiandieną susilaukėme 'mišrios' šeimos - nes Rasa ateitininkė, o Marius neolituanas - tačiau nežiūrint idėjų skirtingumo Rasa ir Marius sugebės darnoje ir meilėje gyventi. Maldą sukalbė Draugo redaktorius kun. P. Garšva. Vėliau vyko šaunio vaišės, malonūs svečių pokalbiai, smagūs šokiai iki vėlumų grojant Aido orkestrui, vadovaujant Dariui Polikaičiui.

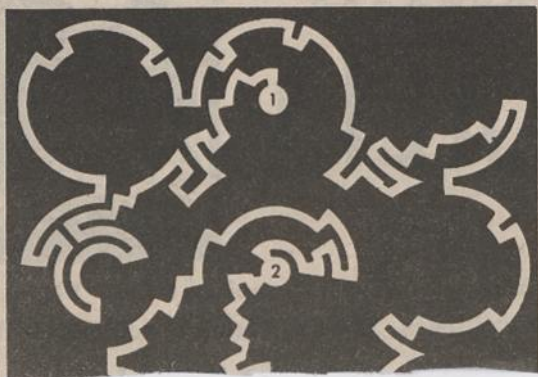
Daug giedrių ir laimingų šeimyninio gyvenimo metų linkint, jaunimas išpūdingai atsiveikino su jaunaisiais specialiu vestuviniu šokiu.

J. Janušaitis

MACHINE SHOP HELP
to work and live in Florida.
Requires 5 years minimum experience as PUNCH SETTERS. Steady work, good rate & benefits.
MINIMATIC COMPONENTS
580 S. MILITARY TRAIL
DEERFIELD BEACH, FLA. 33441
305-421-9300 (1-5)

Packages To Poland
Express Delivery
Only 50c per Pound
21 lbs. max.
Shipments Every Week
Largest Dealer in Ohio
Since 1967
POLISH IMPORT CENTER
6301 Fleet Ave.
429-1010

INTO SPRENDIMAS

Superior Savings
ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ**

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

**PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI
ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS**

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,

šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

PRANEŠIMAS CUYAHOGA COUNTY GYVENTOJAMS

PASINAUDOKITE GALIMA H.E.A.P. PROGRAMA NAMŲ APSILDYMO ŽIEMĄ KREDITO GAVIMUI! Cuyahoga County auditor J.T. McCormack praneša, kad sausio 31 d. (pašto data) yra paskutinis terminas, iki kada galima gauti iki 40% šilumos sąskaitų už gruodžio, sausio ir vasario mėnesius.

Pareiškimus gali duoti tie, kurių visos metinės pajamos neviršija nustatytos sumos: 1 asmuo iki \$7,290, 2 asmenys - \$9,810; 3 - \$12,330; 4 - \$14,850; 5 - \$17,370; 6 - \$19,890. Kada šeimoje daugiau negu 6 asmenys, už kiekvieną sumą padidėja \$2,520.

Sausio 25 d. County Auditor istaiga bus atidaryta visa diena ir vakare, kad galėtų padėti pasivėlavusiems. Dėl papildomų informacijų ir pareiškimų formų skambinti tel. 443-7050.

SOL. GINA CAPKAUSKIENE, po pasisekusio koncerto Clevelande, kurį rengė LB Ohio apygardos valdyba, prieš grįždama į Kanadą, lydimą S. Butrimo aplankė Dirvą.

TEVYNES GARSŲ radijo programos ši sekmadieni nebus. Nuo vasario 5 dienos Tėvynės Garsai transliuos savo programas iš kitos stoties - WERE AM 1300 - sekmadieniais iš ryto, nuo 7 iki 8 valandų.

Senoji stotis WJW pranešė, kad lietuviškų programų toliau negalės transliuoti, nes tuo laiku stotis nori transliuoti europinio futbolo žaidynes ir diskusijas sporto klausimais. Paskutinioji programa per WJW stotį buvo girdima sausio 22 dieną.

Koncertas, kuris buvo ta ilgai lauktoji žiemos atgaiva

(Atkelta iš 1 psl.)

reikalauja dainuojama kompozicija. Puikiai valdomas piano ir pianissimo, gražiai vedama melodijos linija, beveik negirdimas ir vos pastebimas kvėpavimas, gilus isijautimas į dainuojamo dalyko žodžių prasmę, kiekvienai dainai pritaikyta (bet santūri!) sceninė laikysena bei susikaučimas - tai vis profesionalo menininko privalumai, kuriuos Gina Capkauskienė sumaniai ir vykusiai naudoja.

Pirmoje dainų grupėje geriausiai nusisekusiomis laikyti-

LIETUVIŲ NAMŲ šerinkų ir Lietuvių klubo narių metinis susirinkimas bus kovo 11 dieną 12 val. Lietuvių namų salėje. Metiniame susirinkime bus renkami keturi direktoriai ir paskelbtos apyskaitos. Visi šerinkai ir balsavimo teisę turį klubo nariai prašomi susirinkime dalyvauti

PADEKA

Sv. Kazimiero lituanistinės mokyklos tėvų komiteto vardu, nuoširdžiai dėkojame Dievo Motinos parapijos klebonui kun. G. Kijauskui už puikias patalpas ir nuoširdų bendravimą mūsų rūpesčiuose išlaikant mokyklą.

Dėkojame DIRVOS laikraščio redaktoriui V. Gedgaudui už skelbimus laikraštyje ir Lietuviškos Radio Valandėlės vedėjui Stempužiui, bei jo talkininkei Daliai Staniškienei. Jų efektingų skelbimų dėka, visi gyvos lietuviškos dvasios DIRVOS skaitytojai ir Radio Valandėlės klausytojai atsiliepė į mūsų prašymą.

Ypatinga padėka visiems aukotojams, kurie taip dosniai 'atseikėjo' Lituanistinės mokyklos reikalams. Mes bandysime jūsų dosnėmis aukomis palengvinti igyvendinimą bei išlaikymą lietuvių kalbos ir lietuviškos dvasios mūsų trapiuose žieduose - jaunime.

Dar kartą jums visiems nuo širdus ACIŪ!

Sv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos Tėvų Komiteto vardu -

Janina Biliūnienė

nos 'Gintarelis' ir 'Vandens malūnėliai'. Tai priešingų tempų ir nuotaikų dainos, kurios solistei yra pastebimai mielos. Kiek greičesnis 'Vandens malūnėlių' tempas gal dar daugiau išryškintų klegančių malūnėlių vaizdą - bet tai jau interpretatorės privilegija. Pirmoje koncerto dainoje 'Dainos gimimas', buvo jaučiamas dainininkės bandymas susirasti scenoje 'tinkamą poziciją', iš kurios balsas plauktų į auditoriją neiškraipytas dainavimui netinkamos salės akustikos keistenybių. Kai kurie pirmosios dainos žodžiai buvo vietomis sunkiai suprantami. Vėliau šie nesklandumai buvo beveik visiškai išlyginti.

Antrosios programos dalies pradžioje Gina Capkauskienė padainavo dar dvi lietuvių kompozitorių dainas: 'Klajūnai' (S. Gailevičiaus) ir 'Gėlės iš šieno' (V. Jokūbėno). Stabtelkime prie antrosios. Si V. Jokūbėno daina yra dainuojama jau daugelį metų, bet vis nenusibosta. O nenusibosta todėl, kad kompozitorius sugėbjo puikia muzikine kalba išreikšti mylinčios mergaitės mintis, svajones ir jaunatvišką ilgesį - čia žodžiai taip susieti su muzika, kad bereikia tik tinkamo balso. Ši balsą turi Gina Capkauskienė. Daina buvo sudainuota su tokiu nuoširdžiu įsijautimu ir su taip tiksliai pagautomis nuotaikomis, kad jai pasibaigus salėje buvo keletos sekundžių tyla - įrodymas tokios interpretacijos sėkmingumo.

Koncerto programos pabaigai solistė pasirinko keturias operų arijas: Nakties karalienės ariją 'Der Hoelle Rache' iš operos 'Magiškoji Fleita' (W.A. Mozart), Zuzanos ariją 'Deh vieni, non tardar' iš Mozarto operos 'Figaro vestuvės', 'Ah! Chacun le sait, chacun le dit' iš Donizetti operos 'Regimento duktė' ir 'Pamišimo scena' iš 'Lucia di Lammermoor' (G. Donizetti). Jei pirmoji koncerto dalis neleido solistei panaudoti savo koloratūrinį talentą, tai koncerto pabaigoje ji tą spragą pilnai užpildė. Jos pasirinktos arijos - vienos iš sunkiausių visoje koloratūrinio soprano literatūroje. Tai tikri

'egzaminai' dainininkei - virtuozai.

Nakties karalienės arija su savo greitu tempu, besikartojančiu staccato ir net keturios (!) aukštosiomis 'F', teikandama nedaugeliui koloratūrinių sopranų. Jie skamba išpuodingiausiai jei dainuojama dramatinės koloratūros. Tai retas balsas. Net ir tokios pasaulinės dainos žvaigždės kaip Beverly Sills ir Joan Sutherland šios arijos vengė kaip tik dėl tų keturių aukštųjų 'F'! Ginai Capkauskienei šią ariją atliekant norėjosi gilesnės dramos ir pragariško keršto jausmo, o bent poroj tų Aukštųjų 'F' jautėsi ir mažutėlis detonavimas. Antroje arijos dalyje pasitakė maži įstojimo nesklandumai buvo greit ir gražiai išlyginti. Pasirinkdama šią ariją solistė ne tik įrodė savo drąsą ir pasitikėjimą saviimi (labai svarbu bet kokiam scenos menininkui), bet pademonstravo ir stiprią dainavimo techniką. Tačiau, bent šiame solistės karjeros laikotarpyje, ši arija atrodo mažiau tinka jos charakteriui nei kitos šiam koncerte dainuotos arijos. Svelniais meilės jausmais persunkta Zuzanos arija iš 'Figaro vestuvių' pareikalavo iš solistės greito ir visiško persiorientavimo nuotaikos ir balso valdymo atžvilgiu. Ši problema buvo puikiai meniškai išspręsta ir arija nuskambėjo darniai.

Marijos arija iš Donizetti operos 'Regimento duktė', užkrečianti savo jaunatvišku džiaugsmu Marijai begiriant dvidešimt pirmo regimento pergales, buvo solistės ne tik puikiai sudainuota, bet ir gražiai suvaidinta. Jautėsi, kad ši arija, taip mėgiama 19-to šimtmečio sopranų Jenny Lind ('Svedų lakštingala') ir Adelina Patti, yra lygiai brangi ir Ginai Capkauskienei. Koloratūriniai perbėgimai buvo tikslūs, o aukštos gaidos skambėjo laisvai. Operinio vaidmens kūrimui tai labai palanki rolė.

Nors pirmos trys arijos pareikalavo iš solistės plačios balso skalės, greito nuotaikų kaitaliojimo bei stiprios technikos, 'Pamišimo scena' iš Lucia di Lammermoor reikalavo dar daugiau. Tai viena iš pačių sunkiausių scenų visame operinio soprano repertuare. Įdomu, kad šioje scenoje, kaip akompanimentą pamišusios

Lucijos kliedėjimams, Donizetti panaudojo ir 'stiklų armoniką'. Tai dėžė, kurioje sustatyti vyno stiklai, nevienodai pripildyti vandeniu. Jų kraštus bebraukiant vandeniu suvilgytais pirštais išgaunami nežemiški garsai, puikiai tinkami šios scenos nuotaikoms. Moderniuose šios operos pastatymuose ši 'armonika' retai tevertuojama (New York City Center Opera ją naudojo šios operos pastatyme 1983-iais metais) - dažniausiai naudojama fleita, o koncertuose pasitenkinama piano palyda. Šios scenos buvo tikrai malonu klausytis, ypač tų vietų kur akompanimentas ir balso linija sutampa ir greitos koloratūrinės frazės atliekamos dideliu abipusiu ritminiu tikslumu. Šiuose gražuose momentuose abu menininkai pasirodė kaip stiprūs savo srities specialistai. Kadangi solistė yra šią operą jau daug kartų dainavusi, ji galėjo sukurti itin vykusį pamišusios jaunosios vaidmenį: tiek veido išraiška, tiek judesiais, ji puikiai perdavė rolės dvasią ir sėkmingai nugalėjo visas koloratūrines problemas.

Gražus mostas buvo parodytas solistei paskiriant savo pirmąją viršprograminę dainą nesenai mirusio muziko Alfonso Mikulskio atminimui. Tai buvo 'Paskutinė vasaros rožė' iš operos 'Marta' (F. von Flotow). Ši daina pasižymėjo gražiu legato, balsui plaukiant labai lygiai ir lengvai, kvėpavimui beveik nepertraukiant žavios melodijos. Puikus balso valdymas.

Patenkintai publikai reikalaujant, dainininkė dar pridėjo Kuprevičiaus 'Lakštingalą'. Tai turbūt vienintelė tokia daina visoje lietuvių vokalinių muzikoj, labai tinkama koloratūriniam sopranui. Teko šią dainą girdėti 1950-ais metais Pittsburgh'o Lietuvių Namuose, dainuojamą talentingos dešimtmetės (?) Irenos Stankūnaitės (vėliau iškopusios į dainos meno aukštumas, bet, gaila, jau mirusios). Klausytojai tada, kaip ir dabar buvo sužavėti. Tačiau koks didelis skirtumas, kai ta pati daina (tik gal kiek kitokioje versijoje) dainuojama brandaus ir išlyginto balso! Tai buvo labai tinkama ir pakili koncerto užsklanda. Abu menininkai pilnai užsitarnavo gausių katučių programai pasibaigus. Šis koncertas ir buvo ta ilgai lauktoji viduržiemio atgaiva.

AMBER STUDIOS, Inc.

505 East 185 Street,
CLEVELAND, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

Galerija atidaryta kiekvieną dieną, išskyrus trečiadienius

MATAS & TURNER REALTY

501 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
(CERTIFIED RESIDENTIAL APPRAISER)

ASSOCIATES

ROMA MAJOROVAS
ALGIS MATAS
DALIA ŠIRVAITIS
PETRAS MATAS
ANTANAS KALVAITIS
PATRICIA SAJOVEC
JONAS DUNDURAS
HOWARD TURNER — Attorney
Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

DIRVA

PRISIMINTAS LIETUVOS PREZIDENTAS ANTANAS SMETONA

1944 m. sausio 9 d., Clevelande, gaisre žuvo paskutinis Lietuvos prezidentas Antanas Smetona. Kad ir trumpai, bet labai esmingai tai buvo priminta visuomenei New Yorke sausio 15 d. per Romo Kezio radijo programą.

Dr. B. Nemickas trumpai apibūdino Lietuvos tragediją, 1940 m. birželio 15 d. bolševikams ją okupavus. Protestan prieš tai, prezidentas Smetona pasitraukė į svetimą šalį, Vokietiją, kur jis norėjo veikti drauge su visais lietuviais tarptautiniame forume, tikslu atgauti Lietuvai nepriklausomybę. Tačiau, vokiečių vyriausybės verčiamas, turėjo išvykti kitur, pasirinkdamas JAV, kur buvo daugiausiai lietuvių. Tikėjo, kad čia busia geriausia veikti.

I JAV atvyko 1941 m. kovo mėn. Washingtone jis buvo ypatingai draugiškai priimtas prezidento Rooseveltto, su užuojauta tarusio, jog tai esanti tik laikina Lietuvos okupacija. Tačiau kai kurių lietuvių tarpe sutiko aštrių priešininkų, net užkertančių jam kelią apsigyventi Washingtone. Pasėkoje - jis apsigyveno Clevelande, pas sūnų Julijų. Pagyvenus čia vos du su puse metų, jį ištiko didžioji tragedija - mirtis.

I Ameriką atvykusį prezidentą daugelis lietuvių patriotinių organizacijų kviesdavo kalbėti ir paaiškinti bolševikų okupaciją, nepriklausomybės netekimą ir t.t. Viena iš tų

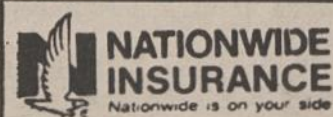
kalbų buvo didžiausiai lietuvių miniai 1941 m. New Yorke, Intern. Hotel salėje. Jis džiaugėsi tokia gausybe lietuvių patriotų, besirūpinančių Lietuvos likimu. Ši A. Smetonos kalba buvo ištiesai perduota per radijo, tuoj po dr. Nemicko kalbos, ją sekė daina 'Lietuviais esame mes gimę'.

Radijo kalbėtojas priminė A. Smetoną ne tik kaip buvusį Lietuvos prezidentą, bet ir kaip gilią išminties žmogų, filosofijos profesorių, estetą, kalbos grožio puoselėtoją ir ypatingai daug prisidėjusį Lietuvos nepriklausomybei atstatyti. Jo buvimas būtų daug lėmęs Lietuvos reikalus tarptautinėje diplomatijoje.

A. Konce

• ATEITIES žurnalo redaktoriui kun. K. Trimakui pasitraukus, redagavimą perėmė Stasė Petersonienė.

• LIUCIJA PUSKEPALAITIENE, Dearborn, Mi., atnaujindama Dirvos prenumeratą pridėjo \$33 auką. Ačiū!

APDRAUDOS reikalais geriausius patarimus gausite kreipdamiesi į OBELENIS apdraudos įstaigą. Skambinti ZENONI (216) 531-2211 arba SAULIUI (216) 461-3500.

A. A.

JONUI VALAIČIUI

mirus, jo sūnui dr. JONUI VALAIČIUI ir

šeimai reiškiamo gilią užuojautą

Danielius ir Roma
Degėšiai

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Sol. Regina Žymantaitė - Peters dainuos Vasario 16 minėjime New Yorke

Artėjant Lietuvos nepriklausomybės atgavimo šventei Vasario 16 dienai meninė programą New Yorke sutiko atlikti solistė Regina Žymantaitė-Peters, jau gerai pažįstama, iškiliai pasirodžiusi Dirvos koncerte. Ta proga malonu trumpai paminėti jos dartinčius, kaip solistės pasirodymus Italijoje.

1983 m. gruodžio 17 d., Užsienio studentams universitete Perugia mieste, įvyko jos koncertas, kurį Italijos dienraštis 'La Nazione' gruodžio 30 d. nr taip įvertino:

'... Didelis pasisekimas buvo meniniu atžvilgiu ir publikos nepaprastu įvertinimu. Vakaro programoj dalyvavo solistė Regina Peters, atlikusi garsias operų arijas. Amerikos sopranas dainavo su didele, aukšto lygio technika, interpretacija ir vaidyba, su pilnu, lengvai skriejančiu balsu. Koncerto gale ji buvo dar publikos iškviesta priedo su lietuviška daina 'un canto lituano'.'

Gruodžio 21 d. ji koncertavo Cortona mieste, garsiajame Tarptautinio Technikos Instituto 'A. Vegni' 100 metų sukakties minėjimo proga.

Gruodžio 24 d., Kalėdų proga Regina buvo pakviesta giedoti solo Tėvų Pranciškonų bažnyčioje 'Monteripido'. Romos laikraštis 'Il Messaggero' skelbė apie būsimą koncertą paminėdamas, kad bus solistė sopranas Regina Peters.

Gruodžio 30 d. Regina dalyvavo koncerte su chorą Perugia mieste, kuris buvo dedikuotas Pasaulio taikai, susilaukdamas daug sveikinimų po programos. Publikoje dalyvavo miesto meras bei iškiliai vadovai, buvusio Italijos karaliaus Umberto šeimos nariai ir kt.

Tesdama laisvos Lietuvos žymiųjų solistų tradiciją - kurie siekdami savo karjeros viršūnių vykdavo į Italiją, įvairių menų ir ypatingai muzikos kraštą - Regina Žymantaitė-Peters ir toliau lavinasi muzikos bei dainos meno srityje pas maestro Renato Sabatini, ge-

Sol. Regina Žymantaitė-Peters, su akompanatoriumi Marco Fraternali, po vieno koncerto Italijoje. Š.m. vasario 19 d. 3 val. p.p. ji atliks koncertinę programą Vasario 16 minėjime Kultūros Zidinyje, Brooklyne. Minėjimą rengia New Yorko Amerikos Lietuvių Taryba.

rai žinomą ne vien Italijoje, bet ir plačiame pasaulyje. Jis yra Perugia užsienio universiteto muzikos skyriaus ir konservatorijos profesorius, chorų direktorius I Cantori di Perugia. Tas choras važinėja po visą Europą, yra laimėjęs konkursus kitose valstybės. Yra daugelio Italijos miestų apdovanotas už muzikinio turinio knygas ir aktyvų reiškimąsi muzikos srityje. Prof. Renato Sabatini šiuo metu jau yra gerai susipažinęs ir su lietuviškuoju muzikos pasauliu.

(eč)

• N. METŲ SUTIKIMO JUNO BEACH Komitetas, per mūsų foto bendradarbi Joną Garlą, Dirvai paremti atsiuntė \$20. Ačiū.

• L.M.F. BOSTONO klubas, per išd. Ireną Ulpaite, Dirvai paremti atsiuntė \$50 auką. Ačiū.

• BALFO DETROITO skyrius, per mūsų bendradarbi A. Grinių, Dirvai paremti atsiuntė 15 dol. Ačiū.

• DR. J. BARTKUS, buvęs Vilties draugijos pirmininkas, atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo 33 dol. auką. Ačiū.

• R. ir L. PAZEMENAI, Burlingame, Ca., Dirvai paremti atsiuntė 20 dol. Ačiū.

• WILMA DIEHL, Wickliffe, Oh., Dirvai paremti atsiuntė 25 dol. Ačiū.

Juno Beach lietuvių suruoštame N. Metų sutikime dalyvavo daug svečių ir iš tolimesnių vietų. Stai tik dalis svečių: Kęstutis ir Nijolė Slotkai, M. Lenkauskienė, P. Mikšys, dail. M. Ambrazaitienė, dr. V. Urba, E. Mikšienė. J. Garlos nuotr.